

De Terugkeer van een Legende

Het was precies tien uur in de ochtend toen de heer Ikujiro Nakano het standbeeld van Brabo voorbijgleed. De witte limousine hield halt voor het stadhuis en gaf haar hooggenode gast de tijd die hij nodig had om in alle waardigheid uit te stappen.

Een stijve bries uit het zuiden had de kleurrijke vlaggen aan het stadhuis tot het uiterste opgespannen, een spektakel waaraan alleen de sierlijk voorbijglijdende meeuwen onverschillig konden blijven. De ganse wijde wereld hing stijf te wapperen in Antwerpen: Europa, Amerika, Azië waaronder ook de nieuwe Aziatische tijgers: Korea, Japan, Maleisië, Vietnam, Cambodja, Indonesië, Oceanië en Polynesië.

Helemaal onderaan, vlakbij de ingang van het stadhuis prijkte de vlag van de Hatsushiba Company: een groene helix op een witte achtergrond. Het logo was ook populair op de T-shirts van de talrijke zongebruinde hostesjes die nu in allerijl kwamen aangelopen om de heer Nakano de weg te wijzen naar de hoofdingang van het stadhuis, die voor deze gelegenheid met een rode loper was aangekleed. De heer Nakano besteedde geen aandacht aan zoveel lokale schoonheid en wandelde met uiterste precisie in het midden van de loper, hoofd en schouders kaarsrecht, zijn zwarte haren niet verstoord door de stevige zuidenwind.

De elegantie van zijn bewegingen was volkomen. De beweging "stap" begon met een eenparig versnelde beweging van een voet tot ongeveer tien centimeter hoogte, gevolgd door een symmetrische, eenparig vertraagde beweging tot op de grond. Op die wijze was het een zekerheid dat zijn voet met snelheid nul aan de grond kwam; niettemin was er inmiddels vijfenzestig centimeter afstand afgelegd. Wat het jachtluipaard was in de savanne, dat was Nakano in de biotoop van de geciviliseerde wereld.

Het niet zo talrijke publiek had reeds zijn plaats ingenomen op enige afstand van de eerste rij gereserveerde zitplaatsen.

Weliswaar was er vandaag iets eigenaardigs aan de hand met de menigte toeschouwers. Voor één keer werd de voornaamste ruimte van het Antwerpse stadhuis niet gevuld met notabelen, partijvoorzitters, vakbondsafgevaardigden, cafébazen, commissiesecretarissen, aannemers van openbare werken en andere parasieten maar wel door jonge geleerden, ingenieurs, wiskundigen, informatici, natuurkundigen, scheikundigen en biologen.

Het waren de beste krachten, het wetenschappelijk kruim uit alle naties en rassen en talen: UNIX-hackers uit Indië, Galois-veldentheoretici uit de Oekraïne, cryptografen uit Hongarije, halfgeleidertechnologen uit Japan, satellietbouwers uit de Verenigde Staten en milieuspecialisten uit Uzbekistan.

Aan de relatieve stilte in de zaal kon je merken dat het gemiddelde intelligentiequotiënt inderdaad aanzienlijk hoger lag dan gebruikelijk bij stadhuisfestiviteiten.

De meeste aanwezigen waren overigens nog erg jong, enigszins wereldvreemd, en in elk geval erg onbeslagen in de sociale vaardigheden die je moest bezitten om je op dit soort gelegenheden thuis te voelen. Dat was nog het sterkst te merken aan de gevarieerde kledij van het publiek.

Sommigen waren in conventionele kledij gekomen: een T-shirt, liefst met een slogan van een bekende milieuorganisatie, gevolgd door de onovertroffen spijkerbroek. Zij hadden intuïtief aangevoeld dat ze vandaag best achteraan konden plaatsnemen.

Anderen hadden voorzichtige pogingen ondernomen om zich aan te passen aan de belangrijkheid van het gebeuren. Zij combineerden een spijkerbroek met een blazer en met de meest schreeuwelijke dassen, dassen die zij 's morgens met de grootste inspanning hadden leren knopen.

Eén enkel mannetje kwam in vlinderstrikje en aan één blik van hem wist je al dat hij uit Parijs moest komen. Het is in die menigte van hoogtechnologen dat ik Elias zag zitten, Elias Van Elverseel, de puffende jointroker uit Leuven.

"Heb je nog geen programmaboekje?" Ik draaide me om en een verrukkelijk Hatsushiba-meisje presenteerde me glimlachend een groen boekje. "Nee, dank U... Ik bedoel: nee, ik heb inderdaad nog geen programmaboekje en ik wil er wel een, dank je." Het meisje lachte en gaf me een boekje. Ik smolt weg van geluk.

Het boekje bevatte een financieel en een ecologisch jaarverslag van de Hatsushiba Company. Op een los blaadje werd de eerste spreker aangekondigd, de heer Louis Delhaze, schepen van Ruimtelijke Ordening en Middenstand. Deze wees de heer Nakano buigend de ereplaats die hem toekwam.

Delhaze wist zich duidelijk wél te kleden voor dit soort gelegenheden. "Sport habillé" zoals dat heet, wel lichtjes snobistisch, voornamelijk wat betreft het montuur van zijn bril. Louis Delhaze beklom het spreekgestoelte en sprak aldus:

"Dear Mister Nakano,
Dames en Heren,

Het is mij een grote eer en een groot genoegen U hier welkom te mogen heten in dit mooie kader van het Antwerpse stadhuis. Wij zullen vandaag getuige zijn van de opening van de grootste facility die de Hatsushiba Company ooit buiten Japan gebouwd heeft. Laat me vooreerst toe onze burgemeester te verontschuldigen. De ironie van het lot wil dat onze burgemeester op dit ogenblik deelneemt aan een buitenlandse handelsmissie... in Japan!"

Een licht geroezemoes steeg op uit het publiek...

"Namens haar heet ik U dan ook van harte welkom!"

Toen Nello en Patrasche nog in de straten van Hoboken ronddwaalden, dat was in de negentiende eeuw, bestond er in Hoboken nog geen industrie.

Het is pas in de twintigste eeuw dat Hoboken beroemd en berucht geworden is als industriële gemeente; maar tot onze spijt hebben wij moeten vaststellen dat Hoboken in de loop van de eerste decennia van de éenentwintigste eeuw min of meer teruggekeerd is naar de rurale toestand waarin Nello en Patrasche het gekend hebben.

De beroemde scheepswerven Cockerill Yards verdwenen reeds in 1982, vervolgens verdween de bekende "metallurgie", nadien geleidelijk de ganse KMO-zone in

Polderstad en vervolgens zelfs de meest hoogtechnologische bedrijven zoals Alcatel Bell Space en Thomson CSF.

Oorzaak van de industriële achteruitgang is zonder twijfel de opmars van het NBVZ/PPDN geweest. Niemand heeft in 2013 kunnen vermoeden welke nefaste gevolgen de toenmalige verkiezingen voor ons land zouden hebben. De internationale boycot tegen de gruwelijke heerschappij van "graaf Grimbald I", zoals hij zichzelf liet noemen, had vreselijke consequenties.

Tot op de dag van vandaag staat Vlaanderen in de ganse wereld synoniem voor provincialisme, xenofobie en onverdraagzaamheid. Onze regenboog-coalitie kon gelukkig rekenen op de politieke visie en de moed van onze geliefde maar nog jonge koning en van generaal Mercier. Op 21 juli 2031 werd Brussel bevrijd en werd de democratie hersteld. België is nu opnieuw een bevoorrechte handelspartner van vele landen, waaronder Japan.

Vandaag kunnen we opnieuw 'aanknopen' bij dat roemrijke industriële verleden van Hoboken. Niemand minder dan de heer Nakano, senior executive officer en boegbeeld van de Hatsushiba Company, heeft tijdig ingezien welke belangrijke troeven Hoboken te bieden had voor hoogtechnologische ondernemingen.

En een tweede ironie van het lot wil precies dat het Nello en Patrasche geweest zijn die hierbij de rol van ambassadeur gespeeld hebben.

De heer Nakano is bijzonder ontroerd geweest bij zijn eerste bezoek aan de onafscheidelijke, in brons vereeuwigde vrienden en heeft vrijwel prompt, niet zonder enige 'serendipiteit', de beslissing genomen een grote investering te realiseren in onze contreien.

Een woord van dank ook aan de man die de heer Nakano geholpen heeft bij het vinden van de geschikte bouwgronden en de geschikte financiële partners. Zonder de zakelijke flair van de heer Van Bael zou dit alles niet mogelijk geweest zijn."

Een moskouvitisch applaus volgde op de lofprijzingen van Delhaze. Vooraan rechts nam een man die niemand had zien binnenkomen, de lofprijzingen in ontvangst. De man was geheel in het zwart gekleed en had achteraan op zijn hoofd een lange grijze paardestaart. Hij was even breed als lang en diende bijgevolg twee zitplaatsen tegelijk in te nemen. De overgang tussen romp en hoofd was onvindbaar. In zijn rond pompoenhoofd zaten twee kleine oogjes diep naar achter. Alleen hun opvallende, helblauwe kleur liet toe de dingetjes in het enorme hoofd terug te vinden. De man knikte vriendelijk en bescheiden maar bleef verder onverstoord bij de ovatie aan zijn adres.

De heer Louis Delhaze ging verder:

"Het is tevens de heer Van Bael die met de politie de nodige maatregelen getroffen heeft om de veiligheid van de Hatsushiba-medewerkers te garanderen.

Het is helaas zo dat sinds de omwentelingen bendes de stad onleefbaar maken. Zij worden gesteund door het NBVZ om door misdadige acties het onveiligheidsgevoel bij de burger te verhogen, wat hun uiteraard bij de volgende populariteitstesten ten goede komt.

De inplanting van de Hatsushiba Company in het hart van de gemeente Hoboken wordt door sommigen betreurd omwille van het verlies van het Zorgvlietpark. Niettemin menen wij dat deze beslissing van een gezonde sociaal-economische strategie uitgaat. De aanwezigheid van de Hatsushiba-plant in het hart van het dorp zal een nieuwe stimulans vormen voor de middenstand in het dorp.

Verder kan die aanwezigheid ook een stimulans zijn voor de groei van nieuwe spin-off bedrijven wat de lokale werkgelegenheid ten goede zal komen. Het zal voor de nu doellose jongeren een belangrijke motivatie zijn om een technische opleiding te volgen.

Maar we willen duidelijk nog een stap verder gaan dan alleen het sociaal-economische. Jullie zullen als medewerkers van de Hatsushiba Company een lichtend voorbeeld zijn in de creatie van een vreedzaam, multicultureel en tolerant samenwerkings en samenlevings model. Daarom zijn jullie erg belangrijk voor de toekomst van Hoboken en voor die van Vlaanderen in het algemeen."

Een stevig applaus barstte los.

"Ik heb nu de eer aan jullie niemand minder dan Ikujiro Nakano voor te stellen. Ikujiro Nakano studeerde elektrotechniek en computerwetenschap aan de universiteiten van Tokyo en Los Angeles waar hij een doctoraat behaalde. Maar Ikujiro Nakano is niet alleen een groot geleerde, hij is ook een uitmuntend manager.

Hij begeleidde met succes de fusies van de Hatsushiba Company met Mitsubishi en later met Toshiba. Het is Ikujiro Nakano die het imperium van de Hatsushiba company tot stand gebracht heeft. Terecht werd hij vorig jaar door Fortune tot global manager van het jaar uitgeroepen. We verlenen hem nu graag het woord. Mister Nakano?"

Nakano veerde recht en trad naar voor met de gratie van een stoïcijn.

"Dank U zeer, mijnheer Delhaze, dames en heren,

Ik ben eigenlijk een man van weinig woorden. Woorden liggen me eigenlijk niet zo goed als... 'Actions'. Laat me eerst even dealen met de belangrijkste challenges van de Hatsushiba Ceumpany:"

Hij pauzeerde even. Iedereen hield de adem in. Gaat deze voordracht floppen? Gaat de global manager van het jaar zich onsterfelijk belachelijk maken?

"First:" Op dat moment daalde een vlak televisiescherm uit het plafond neer. Op het scherm verscheen de groene helix van de Hatsushiba Company.

"First", herhaalde Nakano. En met een rolbeweging werd het scherm aangevuld met het eerste topic:

- Increase competitiveness within global markets

"How do we do this?" vroeg Nakano aan het publiek.

De tweede slide kwam naar beneden:

- Increase flexibility
- Increase creativity
- Penetrate into new markets

"Over het eerste onderwerp, "flexibility", zal ik niet veel zeggen. Het is alom bekend dat dit deel van Europa zwaar achterophinkt in this area. Flexibility betekent doen wat Hatsushiba vraagt in tijd en in ruimte.

In tijd: Europa is bijzonder lui geworden. Vier vijfden van de mensen hier leeft nu van een uitkering. Zij die nog werken, werken nauwelijks dertig uur per week. In Japan is dat nog zestig. Als ik deze plant wil laten voortbestaan, moeten jullie minstens het Aziatisch tempo halen.

In ruimte: Frequent visits to the Far East zijn een must.

- Increase creativity:

Alle niet-creatieve activiteiten kunnen door machines gedaan worden. Daarom zal er in de new Hatsushiba facility alleen plaats zijn voor creatieve mensen als jullie. Ik ben er zeer trots op dat alle Hatsushiba-medewerkers jonger zijn dan 30. Er zal in ons bedrijf geen plaats zijn voor hiërarchie. Het minimum level is dat van de skillful, creative employee en dat zal tegelijk ook het maximum level in onze ceumpeny zijn.

- Market penetration:

In de nieuwe 'global market' is alles te koop, overal ter wereld. Het uitgebreide Hatsushiba-netwerk moet optimaal benut en uitgebouwd worden om nieuwe opportuniteiten te ontdekken.

Dames en Heren, de zaken liggen zo eenvoudig. Gedurende een maand zal ik persoonlijk de opstart van de nieuwe Hatsushiba-plant coördineren en begeleiden. Tenslotte wil ook ik in het bijzonder de heer Van Bael danken voor de deskundige wijze waarmee hij me in de ingewikkelde Belgische wetgeving geholpen heeft.

Mister Van Bael, ik dank U."

Nakano maakte een diepe buiging. Opnieuw een moskouvitisch applaus.

Van Bael glimlachte, maar bleef verder onbewogen.

"Dames en Heren, mag ik jullie nu uitnodigen plaats te nemen in de Masushiba-shuttles die voor de ingang van het stadhuis klaarstaan. De shuttles zullen ons naar de nieuwe plant brengen, alwaar ik jullie uitnodig op een lunch en een geleid bezoek." en met deze woorden beëindigde Nakano zijn toespraak.

Het selecte gezelschap verliet zwijgend en gedisciplineerd de prestigieuze locatie en nam even zwijgend en gedisciplineerd plaats in witte bussen, beschilderd met de groene helix van Hatsushiba. Eerst toen de shuttles wegreden van de Grote Markt konden we zien dat de politie enkele mensen op afstand hield. Zij droegen spandoeken en borden die vanuit de shuttles niet te lezen waren. Zij maakten weinig

of geen lawaai en lieten zich gemakkelijk op afstand houden. Aan hun gelaten blik kon je merken dat zij hun beste kruit reeds verschoten hadden.

De shuttles namen een omweg langs de desolate terreinen van een goederenstation en van petroleum-opslag tanks. Een stem in de luidspreker van de shuttle raadde de Hatsushiba-medewerkers aan steeds deze weg te nemen omdat het Kiel te druk en te gevaarlijk geworden was. Via de Berkenrodelei kwam het gezelschap voor het eerst aan in het dorp dat wij intussen zo goed kennen. Ter hoogte van het districtshuis hielden de shuttles halt en lieten zij hun kostbare lading uitstappen.

De commissie monumentenzorg had ervoor geijverd dat het waardevolle gebouw niet verloren zou gaan bij de inplanting van de Hatsushiba-halfgeleiderfabriek. Het was de verdienste geweest van de heer Van Bael dat het kostbare gebouw een nieuwe bestemming gekregen had. De nieuwe kantoren van het Hatsushiba-management en de VIP-ontvangstruimte waren er nu met veel smaak in ondergebracht.

De medewerkers, zo werd gezegd, dienden de zij-ingang in de Moretusstraat te gebruiken om hun kantoorruimte op te zoeken. Maar voor één keer werd hen een blik gegund in de prestigieuze ontvangstruimte. Een glazen koker zoog het selecte gezelschap naar binnen. Twee strategisch opgestelde Hatsushiba-girls maakten een diepe buiging voor eenieder die het heiligste der heiligdommen betrad.

Instinctief reageerde Elias met een wederkerige, voorzichtige hoofdknik. Het was te laat. Het gebaar was uitgevoerd en hij had er geen weerstand tegen kunnen bieden. Iedereen had het kunnen zien en toen hij zag dat zijn collega's zich helemaal niet bezondigden aan zoveel etiquette, begon het rood angstweet hem uit te breken. Trillend nam hij het glas champagne dat de goden hem welwillend hadden aangereikt om hem zonder additionele averij door de komende uren heen te loodsen.

In de VIP-ontvangstruimte begonnen zich nu de gebruikelijke ondoordringbare groepjes te vormen. Daar de meeste medewerkers elkaar helemaal niet kenden, zochten zij uiteraard die collega's op die de meeste affiniteit vertoonden met henzelf. Chinezen, Japanners, Taiwanese en Koreanen hadden elkaar snel gevonden. Zo ook de Amerikanen. Iets moeilijker was het voor de Oost-Europese wereld maar ook zij bleken snel punten van overeenkomst te vinden. Niemand durfde het trio Delhaze-Nakano-Van Bael te benaderen en dat bleek ook volkomen terecht want even later was het triumviraat verdwenen.

"A little joint for Mister Van Elverseel?" riep ik met toegeknepen neusgaten tegen Elias' rug. Met een ruk draaide Elias zich om en de inhoud van zijn champagneglas kwam bijna op mijn nagelnieuwe Hatsushiba-shirt terecht. Maar zoals ik aangekondigd had, waren de goden hem welwillend die dag.

- Pat! Hoe kom jij hier? riep Elias.

- Dat zou ik aan jou moeten vragen, ouwe r...Wat zie jij er chique uit, zeg! Heb je nou nog steeds geen tatoeage laten zetten? vroeg ik.

Ik wist dat ik hem met dat soort opmerkingen op zijn paardje kreeg want Elias was eigenlijk een deftig burgermannetje, altijd zorgvuldig gekleed met hemd en das. Zijn uiterlijk verried zelfs een zekere aristocratie en ik kon vermoeden dat hij uit het soort familie kwam waar men op jongens als ik met enige minachting zou neerkijken. Ikzelf was opgegroeid in een echte arbeidersbuurt in Rotterdam.

"Een tatoeage?" vroeg Elias. "Neen, dat nog niet maar je kan er donder op zeggen dat ik weldra een groen spiraaltje op mijn stoere borst laat zetten, net zoals jij" en hij wees naar het groene logo op mijn T-shirt.

- Niet liever een cannabisplant? vroeg ik.
- Oh, ja, m'n eerste genetisch gemanipuleerde plantjes doen het uitstekend, dank je. Weldra begin ik een boerderijtje in Hoboken, beloofde Elias.

Ons gegrap en gegrol vond z'n oorsprong in een internationale bijeenkomst van studenten in Rotterdam, een bijeenkomst die ik destijds met de polytechnische kring van Delft had georganiseerd. Nadat we enkele bloedserieuze bedrijfsbezoeken achter de rug hadden, hadden we het idee geopperd die doetjes van Vlamingen even in te wijden in de geheimen van de Rotterdamse havenbuurten. We hadden de Vlamingen gevraagd of je in België ook cannabisplanten mocht telen in je tuin.

Nadat hij zijn eerste stickie geprobeerd had, had Elias beloofd dat hij dit zou natrekken in de Belgische wetgeving en, zo ja, dat hij de kostbare plantjes zou gaan telen.

- Een boerderijtje in Hoboken? Je weet toch dat die loodzware hennep zou opleveren met al wat er hier in de grond zit, zei ik.
- Loodzware hennep? Precies wat we nodig hebben, antwoordde Elias.

Intussen kondigde een luidspreker aan dat wij ons naar het bedrijfsrestaurant mochten begeven. En voor de derde maal werd ons hartje opgevrolijkt door een vriendelijk meisje dat ons een envelop overhandigde. Ik scheurde de envelop onmiddellijk open en las:

"Dr. Ikujiro Nakano has the pleasure to invite you to a breakfast meeting tomorrow morning May 2, 2032 at 8.00 AM in restaurant 'The Seed'. Security code: 1-9-6-8."

Ik voelde me onvoorstelbaar vereerd. Stel je voor: Doctor Ikujiro Nakano, Senior Executive Officer van de Hatsushiba Company, en Pat van Schaik, enig vertegenwoordiger uit de rosse buurt van Rotterdam, gaan morgen samen ontbijten.

- Elias, heb je dat gezien? Morgen hebben we een "breakfast meeting".
- Zo zo, een ontbijtvergadering? Konden ze dat dan niet meteen zeggen? zei Elias. Ik had het niet goed begrepen.

Hij had het maar al te goed begrepen. Dat was typisch zijn manier om z'n ongenoegen te uiten over het feit dat de uitnodiging niet "in de taal van Vondel" geschreven was, zoals hij dat zou zeggen. Ik kende zijn gevoeligheden reeds lang al had ik ze nooit goed begrepen.

"Kom nou", zei ik, "je weet toch dat wij hier waarschijnlijk de enigen zijn die Nederlands begrijpen?" "Dat is zo!" zei Elias, maar zijn aandacht werd alweer afgeleid naar de eigenaardige gerechten in het self-service restaurant.

- Weet jij wat dat is? vroeg hij en hij wees op een zwarte bolletjes substantie die qua vorm en afmetingen het midden hield tussen kaviaar en zwarte olijven.
- Ik zou het niet weten, zei ik.
- Kostbare spijzen uit Midjan en Efa, mompelde Elias.

- Wat zeg je?
- Even proeven dus, zei Elias.

Helemaal achteraan in het niet zo grote bedrijfsrestaurant vonden we enkele plaatsen bij het raam en we konden de omgeving nu van iets hoger bekijken. Hoboken bleek helemaal niet de grauwe, vervallen industriële gemeente te zijn die wij ons voorgesteld hadden. Het bleek hier zelfs zeer mooi te zijn. Achter het districtshuis lag een groen park en daarachter, in de verte, het dorpsplein van daarnet met bijhorende kerktoren, een dorpsgezicht zoals er in Vlaanderen honderden zouden kunnen bestaan. In meer oostelijke richting een wijk met deftige burgerhuisjes, tamelijk dicht bijeengebouwd met hier en daar lichte sporen van veroudering.

Tegen zes uur in de namiddag zou het bedrijfsbezoek afgelopen zijn en zouden we reeds naar huis terugkeren. Ik voelde er niet veel voor om me in de verkeersknopen van Antwerpen en Rotterdam te begeven en vroeg aan Elias of hij geen zin had straks een pilsje te nemen. "Een pittig pintje pils? Dat wil ik wel, maar wat is dat nu allemaal met die veiligheid en zo?", vroeg Elias me.

"Ach joh, die lui zijn niet in Rotterdam geweest, weet je nog wel? Op zo'n mooie warme lenteavond ga je toch niet in je wagen zitten kniezen?" argumenteerde ik. "Je hebt gelijk", zei Elias.

Een vriendelijke luidsprekerstem maande de restaurantbezoekers aan naar uitgang A te gaan indien hun familienaam begon met de letters A tot L, uitgang B voor de letters M tot Z. Heel even had ik het gevoel me in de gezellige ambiance van een luchthaven te bevinden.

"Mister Elias Van Elverseel is requested to proceed immediately to gate B", herhaalde ik voor Elias, die op dat moment nog een laatste hap zwarte dingetjes naar binnen zwelgde.

Strikt genomen vergt een rondleiding in een bedrijf geen creativiteit van de gids en dus werden wij geheel overeenkomstig de Nakano-filosofie door instrumenten rondgeleid: computermonitors-luidsprekers-wegwijzers-lampjes. Het geheel had daardoor iets van een bezoek aan de Efteling. Alle sprookjes die wij tijdens onze ingenieursstudies hadden gelezen, van de fundamentele natuurkunde tot de optimalisatie van het industrieel beleid, ze kwamen in de Hatsushiba-plant tot werkelijkheid.

Wij passeerden door een zware sluisdeur, trokken een wit anti-elektrostatisch pak aan, en hadden vervolgens de eer de grootste galliumarsenidehalfgeleiderproductie-eenheid ter wereld te bezoeken. Een stofvrije ruimte, 3 voetbalvelden groot. Cilindrische staven galliumarsenide werden aangemaakt, in fijne plakken gezaagd, vervolgens werden ultrafijne, quantumputjes aangebracht, enkele atoomlagen diep. De uiterste precisie was mogelijk gemaakt met het nieuwste moleculaire bundel epitaxie toestel dat Nakano had laten optimaliseren.

Onder een ultrahoog vacuüm werden de atomen aangebracht, atoom per atoom. Zo ontstonden RAM geheugenchips van een triljoen bits met toegangssnelheden van enkele femtoseconde. Productie, test, verpakking en logistiek inclusief verzending waren volautomatisch. Geen mens kwam erbij te pas.

Toen we het hoofdgebouw verlieten, zagen we dat een gedeelte nog in aanbouw was. Een grote hijskraan droeg onderaan een wit plakkaat: R. Van Bael Industries N.V..

In het kleinere bijgebouw konden we kennis maken met de ontwerpafdeling, waar de mens met zijn creativiteit centraal stond. Een gedeelte van het bedrijfsterrein was ingericht voor sportieve en manageriële activiteiten, zoals benjispringen, ringboxen, kendo, zakdoekleggen en dies meer.

Het was intussen zes uur in de namiddag en onze kennismaking met het bedrijf was afgelopen. We besloten ons voornemen van 's middags waar te maken en een pilsje te gaan drinken.

We wandelden langs de drukke Broydenborglaan in de richting van het centrum van het dorp. "Ik heb nog familie wonen in Hoboken", zei Elias. "Oh ja?" "Mijn grootouders waren van hier afkomstig." ging Elias verder. Mijn ouders hebben zich onmiddellijk na hun huwelijk in Leuven gevestigd maar ik heb nog steeds een tante en een nonkel wonen in de Hertog Van Brabantlei. Al hun kinderen hebben nu het ouderlijk huis verlaten en ze zullen zeker geen bezwaar hebben tegen een bezoekje van hun neef."

"Ik zou nu wel eens willen weten waar dat restaurant 'The Seed' zich bevindt. Ik zou niet graag beginnen zoeken om acht uur in de morgen om dan een half uur te laat bij Nakano te arriveren!" merkte ik op.

Op de Kioskplaats aangekomen, besloten we het aan de eerste de beste voorbijganger te vragen. Een man, geheel in zwart spijkerkostuum, liep met zijn hondje over het plein. Het was een afzichtelijk hondje, eigenlijk meer een biggetje dat zenuwachtig op z'n poten trilde. Toen we naderbij kwamen, draaide het hondje zich om en begon luidkeels te blaffen tegen het aankomend gevaar. Ik stak mijn hand uit en het hondje viel stil, hijgde nog even zenuwachtig en voelde zich even later volkomen rustig worden.

- Potver! Hoe doe je...?

- Mijnheer, mogen wij U iets vragen? vroeg Elias.

Verwonderd keek de man ons aan en wij zagen nu pas dat de man vrijwel geheel met piercings getooid was: oorlellen, oorschelpen, wangen, wenkbrauwen en, volgens de laatste nieuwe trend, een zware ring dwars door het neustussenschot. De man had daardoor iets van een koebeest. Zijn haar was gemiddeld kort geschoren, afgezien van een smalle langse en overdwarse kale streep.

- Weet U soms waar restaurant 'The Seed' zich bevindt? vroeg Elias.

- De Siet? Noet van goerd! antwoordde hij in een plat dialect en hij liep onmiddellijk verder met zijn lelijk hondje.

- Dank U wel, riep Elias hem na.

- Heb jij dat dan begrepen? vroeg ik aan Elias.

- Natuurlijk wel, jij niet? Hij zei dat hij er nooit van gehoord had.

Ik moest toegeven dat het Antwerps, of was het Hobokens, me niet zo goed lag.

Het lijkt me logisch in de richting van de Schelde te gaan zoeken. Wellicht bevindt het restaurant zich in de buurt van de oude scheepswerven.

Aan het begin van een lange winkelstraat zagen we een mooi bronzen beeldje. Elias kende het: "Dat is het beeldje waar Delhaze vanmorgen over sprak: Nello en Patrasche heet het."

Wat op het eerste gezicht een lange winkelstraat leek, bleek in feite een straat met hoofdzakelijk lege uitstalramen. Hier en daar hield een kunstenaar er tentoonstelling van zijn werk. Sommigen stonden binnen of buiten te tekenen, te schilderen of te boetseren en keken nauwelijks op als wij hen gadesloegen. De avondzon vulde de ganse straat en verhinderde ons in de verte te kijken.

Elias stoorde zich aan de vuile straat, de hondepoep en vooral de eindeloze rijen zwarte plekken op de tegels. Het bleek platgetrapte en door de zon verharde kauwgom te zijn. Het goedge weerstond de tijd en de elementen.

Voorbij was de helft van de straat en daar bevond zich een voornamen bibliotheek. In de open ruimte voor het ingangsportaal stond een tweede bronzen beeld: een oudere, denkende man met een vulpen in zijn hand. "Wellicht een of andere lokale schrijver", zei Elias. De naam van de schrijver bleek geheel onleesbaar door blauwe graffiti. "Hij leerde zijn dorp schrijven" stond er nog. Een 20ste eeuwse schrijver, hij dacht en voelde wellicht zoals de ganse 20ste eeuw dat gedaan had. Hoe zou hij gedacht en gevoeld hebben als hij in onze eeuw geboren was? vroeg ik me af.

Op het einde van de straat liep een spoorweg die blijkbaar in jaren niet gebruikt was want het onkruid schoot welig op tussen de houten dwarsliggers. We staken de spoorweg over en zagen dat de winkelstraat eigenlijk gewoon zijn naam behield en bergafwaarts verderliep. De huisjes werden kleiner en alles voelde een klein beetje groezeliger aan dan in het hoger gelegen deel van het dorp. Vooral Elias begon zich wat ongemakkelijk te voelen nu hij zag dat iedereen in de straat hem, zijn hemd en zijn das in de gaten had.

Twee fluorescerend oranje borden trokken de aandacht: TE HUUR. Bellen Van Puyvelde: 03/825 35 67. Het waren de twee verdiepingen van een ietwat bouwvallig appartementsgebouw waarin op het gelijkvloers een bakkerij ondergebracht was. Het gebouw stond op de hoek van een kleine zijstraat. Ik las: H. Putstraat. 'Put' is wel een relatief korte familienaam voor een Vlaming merkte ik op.

Pas toen we de straat verder afdaalden zagen we een grote kraanconstructie voor ons opdoemen. Heel even voelde ik mij terug een Rotterdammer. In zo'n gebied voelde ik me thuis. "Ik vermoed dat we nu in de buurt van die scheepswerf moeten zijn", zei ik. "Zal ik het nog eens vragen aan iemand?" "Zeer goed, dan kan je je verder bekwamen in het hanteren van de lokale tongval" zei Elias spottend.

Ik zag een oudere man in djellaba rondlopen, wellicht een Marokkaan. Ik liep naar hem toe: "Mijnheer, kent U soms restaurant 'The Seed'?" De man keek me onbegrijpend aan, prevelde eerst wat Arabisch, glimlachte dan vriendelijk en ging verder in het Frans. "Help Elias! Het is in het Frans! Dat ken ik ook al niet!"

"Hollanders!" zuchtte Elias. Intussen was een 12-jarige Marokkaanse jongen komen aanlopen en vroeg ons in keurig Nederlands wat we wilden weten.

"Weet jij soms waar restaurant 'The Seed' is?" vroeg Elias. De jonge knaap wees naar de grote kraanconstructie en zei triomfantelijk: "daarboven!".

Eerst nu zagen we dat er een glazen constructie opgehangen was onderaan aan de linkerzijde van de dwarsbalk van het gevaarte. Het leek wel een wespennest dat daar door gigantische glazen wespen moest aangebracht zijn. In blauwe letters stond inderdaad te lezen: "The Seed".

"Het is niet waar!" zei Elias en hij keek verschrikt naar boven. "Het is wel waar", antwoordde ik, "ze hebben in die oude hijskraan waarschijnlijk een restaurant ingericht! Van daaruit moet je waarschijnlijk een schitterend vergezicht hebben op de ganse streek en op Antwerpen. Laten we even van naderbij kijken!" Wij gingen verder tot aan de voet van de kraan maar wij kwamen weinig meer over het restaurant te weten dan datgene wat wij reeds vanop een zekere afstand gezien hadden.

Elias wees een uithangbord aan: "Antwerp Theatre". Wat zou dat zijn?
Op het bord een lijst van de komende theatervoorstellingen:

"A man and his sheep"	vr 5 mei 20.00u
"De mini-beertjes van Masturië"	wo 31 mei 20.00u
"King Richard's Cut"	vr 16 juni 20.00u

SPONSORED BY VAN BAEL INDUSTRIES N.V.

"Sjonge zeg, dat zien er stevige voorstellingen uit, Elias. Jullie, brave Belgen, kennen er ook wat van!" spotte ik. Elias kon er niet om lachen. "Brood en Spelen" antwoordde hij. "De heren cultuurliefhebbers komen met hun leuke wagens naar hier om de dolle fratsen van deze decadente jongens en meisjes te bewonderen, maar de arme gezinnen in deze buurt mogen belastingen betalen om dit boeltje te financieren?"

"Wat ben jij nog bekrompen zeg. Laten we liever even kijken hoe dat Antwerp Theatre eruit ziet". Een opening in een houten wand gaf toegang tot een smalle doorgang die aanvankelijk dijk-opwaarts in de richting van de Schelde liep.

Eerst boven op de dijk zagen we een reusachtig openlucht theater, Grieks-Romeinse stijl. Het halfopen theater bood plaats aan 1500 toeschouwers en liep op tegen de flank van de Scheldedijk. De artiesten dienden op een platform te acteren dat op palen in het water was gebouwd. "Ik kan me best voorstellen, Elias dat er geregeld een acteur in de Schelde duikelt als hij wat te ver naar achter komt." "Misschien toch niet zo slecht dat theater", zei Elias.

De buurt was voor het overige tamelijk desolaat en geen van beiden hadden wij nog veel trek in dat pittig pintje pils. We keerden terug naar het centrum van het dorp waar we een shuttle programmeerden om ons naar huis te brengen. Elias richting Leuven, ik richting Rotterdam. Met een beetje geluk kon ik om 22.00u reeds thuis zijn.

De volgende morgen was alweer een heerlijke morgen in de heerlijke nieuwe wereld van Hatsushiba. Weliswaar was ik maar nipt op tijd in de stipte wereld van Nakano, maar ik wist naar welke plaats ik moest gaan en dus had ik gevonden dat ik nog even kon doormaffen na vijf uur in de ochtend.

Elias kwam van dichterbij maar had blijkbaar hetzelfde idee geopperd. Even voor acht uur stond hij met mij voor de ingang van restaurant "The Seed". Eerst nu zagen we dat we dienden plaats te nemen in een glazen lift die langs de buitenzijde van de reusachtige constructie naar beneden gleed.

"Neen, toch niet aan de buitenkant?" zei Elias vol afgrijzen.

"Toch wel joh! Tof hé!"

Langzaam kwam de glazen lift tot stilstand en even langzaam schoof een plexiglazen deur open. In de zijwand was een schermpje met een toetsenbord aangebracht vanwaaruit enkele draden dwars door het glas heen hun weg naar het midden van de vloer vonden.

Op het schermpje verschenen rode lettertjes: "Please enter code:" Zenuwachtig tikte Elias de cijfers in: 1-9-6-8.

Het schermpje reageerde prompt: "Welcome in the world of Hatsushiba. Mr.Nakano is glad to meet you as one of his key team players".

"Zie je dat Elias, we zijn 'key team players'", riep ik enthousiast. "'Sleutelploegspelers?' Dat zou dus betekenen dat we enerzijds sleutelfiguren zijn, onmisbaar, en tegelijk even gelijk als spelers in een voetbalploeg?", zei Elias met licht trillende stem. "Precies dat."

De lift zette zich nu in beweging en ging met een eenparig rechte lijnige beweging naar boven.

Ik genoot van het verrukkelijke vergezicht dat zich tussen de horizon en mijn schoenen begon te ontwikkelen. De oude scheepswerven, het theatertje dat we gisteren zagen, een prachtig hagelwit gebouwtje dat we gisteren niet gezien hadden, het dorpsplein met kerktoren, en tussen het groen een hijskraan die ijverig verderwerkte aan onze onderneming. Het dorp lag aan onze voeten.

Aan de andere zijde die mooie Schelde, met enkele dorpen op de linkeroever en in de verte voorbij de Scheldebocht een wazige schemerzone van wat Antwerpen zou moeten zijn. Bij helder weer zou je van hieruit haar mooie kathedraal moeten kunnen zien. Vlaanderen lag aan onze voeten.

Met een ruk hield de glazen lift halt en toen wij uitstapten op het balkon van het restaurant, zagen wij dat de ganse wereld aan onze voeten lag....Wij genoten van het prachtige uitzicht.

Een kelner kwam ons vertellen dat de heer Nakano vol ongeduld op ons wachtte. Toen wij binnenkwamen zagen wij eerst dat onze internationale collega's reeds plaatsgenomen hadden rond een grote tafel die Nakano himself bestuurde. Zij keken ons zwijgend aan. Nakano knikte vriendelijk naar ons en voor hij zichzelf had kunnen stoppen, had Elias weer een lichte buiging gemaakt. Een donkerharig meisje gniffelde even tussen haar frêle vingers. Nakano wees met een elegant gebaar de twee stoelen aan die leeg gebleven waren.

"Welkom".

Het restaurant was glashelder en daardoor was het vaak moeilijk je ogen volledig te openen. De tafels waren smaakvol gedekt. In het midden een aantal grote aquaria waar krabben en kreeften hun gewisse dood afwachten.

Onze nieuwe collega's bleken erg sympathiek te zijn ook al duurde het vrij lang om het ijs te breken. Wel werden we daarin geholpen door de vreemde spijzen die zich op de rijkelijk gedekte tafel bevonden. In de ene kom kleine rode banaantjes, ongeveer een middenvinger lang, ringvormige broodjes met kleine bloemetjes overdekt, witte platte reepjes vlees, een beetje zoals kalkoen maar gesneden in lange, smalle slierten. Het gezelschap amuseerde zich kostelijk met het raden van de oorsprong van al dat lekkers.

Een tamelijk uit de kluiten gewassen, niet onaantrekkelijke zwartharige jongedame nam een schotel zwarte bolletjes, stak er een lepel in en vroeg (in de taal van Shakespeare): "Weet iemand wat dis is?".

Haar accent, zo dacht ik, verried een Spaanse of Latijns-Amerikaanse afkomst maar weldra vernamen we dat zij Alexandra heette en uit Macedonië kwam.

"Probeer het", zei Elias, "het is zeer lekker!".

"Ja, maar weet je ook wat het is?", vroeg Alexandra.

"Geen idee", zei Elias droogjes.

De tafel proestte het uit.

Een Armeniër merkte vrolijk op dat het misschien genetisch gemanipuleerde kaviaar was. Dàt vond de Macedonische schone duidelijk minder grappig. Zij nam beleefdheidshalve heel zuinig en voorzichtig een half lepeltje, om daarna het kommetje in het midden van de tafel te plaatsen, op een veilige afstand, waarop het hele gezelschap weer uitgelaten begon te lachen.

De ruime keuze plaatste menigeen voor zware dilemma's: Turkse, Arabische, Colombiaanse of Indonesische koffie? Chinese, Thaïse of Birmaanse thee en verder een soort alcoholvrije champagne die vooral Nakano genoegzaam opslurpte.

Nakano zette zijn wonderdrankje terug op tafel en doorbrak de uitgelaten stemming van de beloftevolle jongelui.

"Beste vrienden,

In de voorbije vijf minuten heb ik met genoegen kunnen vaststellen dat jullie nu reeds een ijzersterk team vormen in de wereld van Hatsushiba. In de komende maanden

zullen jullie nochtans ondervinden dat dit niet voldoende is om de concurrentie te verslaan. Jullie weten allemaal dat het niet-verslaan van de concurrentie vandaag gelijkstaat met het verdwijnen. In de global market is er slechts plaats voor één leider.

Toch meen ik dat 'the Hatsushiba Company' over een aantal troeven beschikt die ons zullen toelaten de wereldtop te bereiken en dit op een ethische en ecologisch verantwoorde wijze.

De belangrijkste troef van de Hatsushiba Company is haar unieke bedrijfscultuur en dat is nu precies het onderwerp van deze breakfast meeting. Jullie weten al dat ik een man van weinig woorden ben en daarom zal ik deze bedrijfscultuur met enkele concrete demonstraties illustreren."

Nakano pauzeerde even en begon zijn bril te poetsen.

"Een eerste belangrijk punt is de combinatie van snelheid, effectiviteit en precisie. De meeste Europese bedrijven hebben gefaald omdat ze een te langzame besluitvorming kenden. Tevens ontbreekt het heel wat Europeanen aan precisie. De Aziaat, afstammeling van de Peking-mens, heeft hier weliswaar een comparatief voordeel. Tests hebben uitgewezen dat het blanke Kaukasische ras een gebrekkige controle over zijn bewegingen heeft. Dat zou te maken hebben met een fout in het gen dat de samenstelling van de neurotransmitters in het zenuwstelsel bepaalt. Daardoor heeft de Aziaat een betere controle over zijn bewegingen en is hij ook veel sneller dan de Europeaan.

Het geringste tijdverlies, de kleinste aarzeling, de minste onzekerheid of fout kan de concurrent de kans geven toe te slaan en het bedrijf over te nemen. "First time right!" is de boodschap."

"Dat zal ik nu demonstreren met een voorbeeld."

Jachtluipaard Nakano begaf zich naar het midden van het restaurant, waar zich tussen de aquaria ook een terrarium met groene planten bevond. Langzaam verwijderde hij een kunststof deksel en bleef even roerloos staan. Iedereen hield de adem in.

Een fractie van een seconde later schoot zijn linkerhand tussen het bladgroen en Nakano rekte zich over zijn ganse lengte terwijl een meterslange zwart-groene gifslang zich lellend en konkelend rond zijn linkerhand verweerde.

Alexandra slaakte een luide gil. Nakano sprong als een Aziatische tijger tot bij de dichtstbijzijnde tafel, maakte een onnavolgbare beweging, sloeg de slang tegen de tafel, de slang sloeg met haar staart in Nakano's gezicht, een wild gekonkel, een woest gesis en met een droge, flitsende karateslag verbrijzelde Nakano's rechterhand de kop van het weerzinwekkend diertje tegen de tafel. Nog enkele stuiptrekkende bewegingen en de gruwel bleef dood op tafel liggen.

De concurrentie was verslagen en iedereen kon opgelucht ademhalen.

Met een fijn mesje en chirurgische precisie begon Nakano het diertje van huid en ingewanden te bevrijden. Enkele langwerpige minuscule stukjes vlees legde hij op een dampende grilplaat.

Een Amerikaanse dikkerd kon het niet langer aanzien en vluchtte naar het herentoilet. Alexandra bleef moedig toekijken. Nakano nam nu de minuscule stukjes vlees van de grillplaat, legde ze op een witte schotel en presenteerde ze aan de jonge belofte:

"Beste vrienden, proef de zoete smaak van de overwinning!" Hij gaf de schotel aan mij en dus had ik het voordeel dat ik er beleefdheidshalve het kleinste stukje uit kon nemen. Sommigen weigerden, anderen dachten dat ze wel moesten om hun carrière niet in gevaar te brengen. De schotel kwam uiteindelijk bij Elias. Elias nam er het grootste stuk uit en alsof hij onze kieskeurigheid in vraag wou stellen, begon hij het smakelijk op te eten. "Het is inderdaad vrij zoet van smaak!" was Elias' droge commentaar.

Nakano ging verder:

"Een tweede belangrijk element in de Hatsushiba Company is haar volmaakte, organische eenheid. Europese, maar vooral Amerikaanse werknemers zijn nog te individualistisch ingesteld. Zij werken niet voor hun bedrijf maar voor hun persoonlijke zelfontplooiing, zoniet voor hun carrièrebelangen. Daardoor vertrouwen ze elkaar niet. In de nieuwe Hatsushiba-onderneming bestaan geen niveauverschillen meer. Ieder lid speelt zijn unieke, onvervangbare rol en wordt daarvoor erkend en beloond, in volmaakt vertrouwen op de anderen."

"De linkerhand vraagt zich niet af wat de rechterhand doet. Zij weet wat er met de rechterhand afgesproken werd en heeft een blind vertrouwen dat die afspraak ook nageleefd wordt." ging Nakano verder.

Daarop richtte Nakano zich naar de deuropening, haalde even diep adem, nam een korte aanloop in de richting van het terras, krijste een Japans krachtwoord en met een katachtige sprong verdween hij over de balustrade van het terras. Een luide kreet en enkele seconden later hoorden wij een doffe slag.

Wij keken mekaar onthutst aan. Exit Nakano. Nakano had zich minstens zeventig meter in de diepte gestort. Wij sloten de ogen. Onnodig de valsnelheid te berekenen. Niemand kan dit overleven. Nakano is slechts een bloedend hoopje vlees, daarbuiten op het beton van de oude scheepswerven.

Was dit een zelfmoord? Een typisch geval van hara kiri? Een ultiem offer aan het bedrijf? In het kader van de bedrijfsfilosofie? Was de stress van het bedrijfsleven hem teveel geworden?

Wij dienden de hulpdiensten te verwittigen. De politie zou de nodige vaststellingen doen, het parket zou erbij geroepen worden. Foto's zouden gemaakt worden. Wij zouden allemaal ondervraagd worden in verband met de omstandigheden...

Wij zouden allemaal hetzelfde zeggen:

Nakano was over de balustrade gesprongen, (of was het geklommen?), en had zich zelf in de diepte gestort. Elk negatief woord over Nakano zou slecht geïnterpreteerd worden. Het parket zou wellicht zijn weduwe en zijn kinderen op de hoogte brengen. Wij waren de laatsten die hem in levenden lijve gezien hadden. Wij dienden de familie ons medeleven te betuigen.

Ongetwijfeld konden zij meer vertellen over de achtergrond. Nakano had veel stress gekend in zijn leven, in zijn technische opleiding, zijn doctoraat, de fusies van het Hatsushiba-imperium,...Iets was hem te veel geworden, maar wat? Was hij teleurgesteld geweest over onze geringe belangstelling voor zijn zoete delicatessen? Misschien hadden wij de druppel van zijn emmer doen overlopen? Dan was het eigenlijk moord!

Het motief was duidelijk: de controle over het Hatsushiba-imperium! Wie zou Nakano opvolgen? Iemand van ons? Had hij Nakano geduwd, met onze goedkeuring? Misschien was ik het? Of was het omdat Nakano ons beledigd had, dat wij tot collectieve moord overgegaan waren? Neen, wij konden allemaal getuigen dat Nakano het zelf gedaan had. Misschien was hij woedend op zichzelf omdat hij een fout gemaakt had? Misschien had hij een gifklier van de slang geraakt, waardoor het gif in het bloed en in het vlees van de slang terechtgekomen was. Nakano had ervan gegeten en was waanzinnig geworden!

Maar Nakano had er helemaal niet van gegeten! Wij hadden ervan gegeten! Wij hadden de arme man over de rand geduwd en nu konden we ons zelfs niet meer herinneren dat we die laffe daad gepleegd hadden. Maar dan waren we eigenlijk niet toerekeningsvatbaar? Onze advocaat zou dat op die manier pleiten.

Plots kwam het bij me op dat hier misschien een oerkracht aan het werk was. Een oerkracht die tussenbeide kwam in de eeuwige strijd tussen goed en kwaad; waarvan dit de zoveelste slag was. De eeuwige strijd was niet eeuwig. Het kwaad elimineerde zichzelf, het stortte zich in de diepte. Geleidelijk aan zou de wereld bevrijd worden van reptielen als Nakano. De oerkracht, een soort in de natuur ingebouwde rechtvaardigheid zou alle kwaad op lange termijn uitroeien. Het goede in de natuur zou uiteindelijk zegevieren.

"Ik moet toegeven dat ik hem niet helemaal mocht", zei Elias, "maar denk wat die man nog had kunnen realiseren en hoe zijn familie hem zal missen." En ik voelde me een beetje rot over wat ik gedacht had.

Tot onze ontzetting hoorden wij dat enkele collega's op het balkon stonden te lachen. Een Argentijn wenkte ons en riep: "It's a joke! It's a joke!"

Nakano had zich laten opvangen op een zeil dat enkele Hatsushiba-medewerkers in samenwerking met de lokale brandweer hadden gespannen en de doodgewaande kwam intussen weer naar boven.

Bedoeling was het blind vertrouwen in de medewerkers te illustreren. "Het ultieme vertrouwen", zei Nakano, "is te springen en te vertrouwen dat je medewerkers een oplossing bedenken voor je beneden bent!"

Ik werd woedend en schreeuwde tegen Nakano: "Als je dat ooit doet, zal ik hééél lang nadenken!" Iedereen barstte in lachen uit en ook Nakano lachte zijn witte tanden bloot. Hij vond het blijkbaar heel geestig. Ik was teleurgesteld en tegelijk ook een beetje blij dat hij het goed opnam.

Elias schudde het hoofd naar me, richtte zich tot Nakano en zei met bevende stem: "Mijnheer Nakano, is dit een ethisch verantwoorde wijze om de wereldtop te

bereiken?" Nakano werd spierwit en sprak geen woord meer. De demonstratie rond creativiteit werd afgelast.

Het middaguur was in aantocht. Onze collega's keerden met hun wagens naar de Hatsushiba-plant terug. Elias en ik verkozen de weg te voet af te leggen. Een belangrijke motiverende factor in deze buitenissige beslissing was onze voorkennis van de route: een dampend frietkraam dat zich ergens halverwege bevond.

Na twee verrukkelijke maaltijden met bavianestaartjes, zwarte dingetjes, reptienvlees, genetisch gemanipuleerde banaan en Turkse koffie hadden wij plots enorme trek gekregen in het onvolprezen bakje friet met een gigantische kwak mayonaise of pickles. Precies wat ons hart en onze bloedvaten nodig hadden.

En toen wij de mayonaise en het vet van onze glimmende mondhoeken wegveegden, bleek dat wij de emotionele voormiddag eigenlijk al vergeten waren. In de namiddag zou onze eerste trainingssessie beginnen maar eerst werden wij naar de medische hulppost gestuurd om een foto van ons netvlies te laten maken voor de toegangscontrole.

De training begon eigenlijk zeer eenvoudig. Wij konden plaatsnemen in een comfortabele zetel met allerlei drukknoppen en hendels. Vooraan een scherm dat ons door een aantal Intranetsites stuurde die voor Hatsushiba belangrijk waren.

De sites waren zeer leerrijk en bijzonder didactisch. Geleidelijk aan werd ik opgenomen in Cyberspace. Ik ging er deel van uitmaken. De dingen die ik in mijn vroegere opleidingen nooit begrepen had, kwamen allemaal tot leven. Ik ging ze bekijken, manipuleren, testen en tenslotte begrijpen. Ik besepte nu hoe weinig ik geweten had. De dorre materie was nooit tot me doorgedrongen. Nu zwom ik erin. Ze was boven me, onder me, naast me en in me. Ik werd zelf materie. Hatsushiba had definitief de boom der kennis in mij geplant.

Voorbij het angstig zweten aan de universiteit, de puisterige boeken, de eindeloze zwarte lettertjes, de onverwachte vraag, het niet geblokte hoofdstuk, het onbeschreven blad.

Eerst toen ik met stramme benen het trainingstoestel verliet, zag ik dat de rugleuning volledig nat was. Ik had honger, dorst en moest dringend. Vijf uur lang had ik mijn geest in de hoogte gewerkt en mijn lichaam in de diepte. Moe maar zeer voldaan besloot ik naar huis terug te keren.

Op met marktplaats werd mijn zombiegeest opgeschrikt door een verpletterend geluid dat over het plein klonk.

Ik herkende de nieuwe boom-beat: 300 slagen per minuut. Het geluid kwam uit een nieuw speeltje dat Shark Industries vorige maand gelanceerd had en dat met groot plezier bediend werd door een groepje jongelui dat we op het middaguur al hadden zien rondhangen. De multifunctionele modules bestonden voorlopig alleen in het zwart. Je kon er allerlei leuke dingen mee doen: visuele afspraken maken, berichtjes sturen, Internet surfen, de boom-beat lanceren, pornosterren bekijken, oudjes pesten en noem maar op.

Shark Industries roomde de markt af. De speeltjes waren weliswaar duur, maar ze waren zo geavanceerd dat Hatsushiba het moeilijk voor een lagere prijs zou kunnen. Het leek nu dat de jongelui op het marktplaats de ideale medewerkers zouden zijn in

onze kennismaatschappij: ze konden de speeltjes perfekt bedienen, ze kenden de markt, de producten van de concurrentie, de sterke en de zwakke punten en ze pasten perfect in Nakano's bedrijfsfilosofie: ze waren snel en precies en ze vormden onderling ijzersterke teams.

De volgende nacht kon ik niet slapen. De intensieve training, de ingewikkelde algoritmes, de flitsende beelden, de speeltuigen van Shark, ze waren op mijn ziel ingebrand. Ik had me te diep geconcentreerd. Ik had het gevoel dat ik hoofdpijn had omdat Hatsushiba een schroeiend brandmerk op mijn ziel geplaatst had. Ik wou slapen en toen het lukte, ging mijn wekker af: alweer vijf uur in de morgen. Ik besepte dat Rotterdam te ver van de Hatsushiba-plant verwijderd was en dat ik dichterbij diende te gaan wonen, tenslotte, wat bond me nog in deze verdomde stad?

Katja was op een mooie dag verdwenen, zomaar, zonder een woord te zeggen. Ik heb ze nooit teruggezien. Ellen, haar beste vriendin vertelde me dat ze met haar haarkapper, een zekere Ron, naar de States was vertrokken voor een avontuurlijke reis, coast-to-coast, zoals dat heet. Was ik als techneut te saai voor haar? Dan was ik het misschien ook voor Ellen?

De meeste van m'n vrienden waren overigens ook al techneuten. De verstandigsten waren naar het buitenland getrokken, Hong Kong, Singapore, Shanghai, Kuala Lumpur. De losers vonden in deze verdomde stad geen werk meer. Sommigen hadden zich aan de spuit toevertrouwd en leefden van een uitkering.

Overall bedelaars op straat. Het avondland, de wereld waarin ik leefde, was verwoest en in verregerende staat van ontbinding. De huur van m'n woning kon ik nauwelijks nog betalen. Kon ik in Vlaanderen een nieuw leven beginnen?

Terug in Hoboken zou ik vermoeid beginnen aan mijn eerste werkdag en al spoedig kon ik kennismaken met de omgeving waarin ik het beste van mezelf diende te geven.

'Engineering department'. De grote grijze deur had geen slot, geen deursluit, geen kaartlezer of geen portier en ze schoof niet automatisch open. Ik duwde er even tegen. Potdicht. Wel een klein kijkgaatje op ooghoogte. Niemand in de buurt. Zou het hier zijn? Ik kon me niet bedwingen: even door het gaatje piepen....

Maar voor ik zover was, schoof de deur al open. Natuurlijk, het kijkgaatje was een ingebouwde camera. Die had mijn netvlies gescand en had mij herkend als zijnde Pat van Schaik, geregistreerd ontwikkelingsingenieur in de Hatsushiba Company en eerste klas sufferd.

Gelukkig had geen levende ziel me zien sukkelen voor de ingang. Of stond mijn gesukkel voor eeuwig geregistreerd in de databank van Hatsushiba, misschien als aanvullend bestand bij mijn persoonlijke gegevens? Was mijn carrière voorbij? Kon ik het aan vermoeidheid wijten? Zou Alexandra me uitleggen, als ze het zou weten?

De euforie van gisteren sloeg om in gedwongen bescheidenheid. Mijn nieuwe werkplek was niet meer dan een plat scherm, een camera, een koptelefoon, een microfoon en een ergonomische stoel. Het geheel bevond zich tussen drie lage wandjes. Het was een modulair systeem, een systeem dat naargelang de behoefte kon uitgebreid worden als bouwblokken in een Legodoos. In Japan waar de kantoormuimte duur was, werden de werkcellen in elkaar geklikt zodat je collega's boven, onder, links en rechts van je zaten.

Als beginnend ingenieur stond ik op het laagste niveau in de kennismaatschappij, dat van de kennisarbeider, en dat gaf me recht op één bouwblokje. In de loop van de dag begon ik de voordelen van het systeem in te zien. Via je scherm kon je met iedereen op aarde communiceren wanneer je maar wilde en op de wijze waarop je dat wilde. In de voormiddag was het even wennen maar in de namiddag werd het dolle pret met de collega's.

Elias vertelde me dat hij vanavond een woning zou gaan zoeken in het dorp en ik vroeg 'm of hij er geen bezwaar tegen had indien ik mee zou gaan. Elias' lokale connecties konden me misschien goed helpen bij het vinden van een geschikte stek.

Maar waarom wou Elias hier komen wonen? Wat dreef hem naar dit dorp? Niet de grote afstand, hij kon op een kwartier overpendelen. Niet zijn omgeving, hij woonde in een mooie residentiële buurt in Leuven, nette familie, goede vrienden. Misschien wilde hij precies wat loskomen van zijn nette omgeving?

Mogelijk, maar waarom dan niet in Antwerpen gaan wonen, waar toch meer te beleven was, zoals ook de Armeniërs deden, zoals Alexandra, zoals de Argentijn Finisterra, en nog enkele anderen? Of was er iets dat hem aantrok naar Hoboken, zijn verre familie misschien of de herinnering aan zijn voorouders? Of was het nog iets anders?

's Avonds raadpleegden wij de databanken van de immobiliënmaatschappijen en het aanbod bleek zeer gering te zijn. Met één advertentie hadden wij reeds kennisgemaakt. Weliswaar zagen de flats in de Putstraat er zeer belabberd uit, maar de plek had de charme van de armoede en ze lag op wandelafstand van alles wat wij nodig hadden, inclusief de dampende frietkraam of het frietkot zoals Elias zou zeggen.

Toen we voor het gebouw stonden drukte Elias het aangegeven telefoonnummer op het klavier van zijn zaktelefoon. De eigenaar, zo werd gezegd, zou dadelijk komen.

Een lichtgroen gelakte voordeur ging knarsend open en hijgend verscheen een reusachtige Rottweiler. Aan zijn ketting bracht de Rottweiler de eigenaar tot bij ons. Het beest blafte, sprong en gromde. Ik strekte mijn hand uit over het dier en het dier werd volkomen rustig en ging op de grond zitten.

"Verdomme!" vloekte de eigenaar en per ongeluk spuwde hij een fluim op zijn bruine pantoffels. "Verdomme!" schreeuwde hij nog luider. In zijn bruine pantoffels witte sokken, daarboven een korte flodderbroek die onder zijn bierbuik wapperde en verder een wit onderhemd waarnaast links vooraan een tepel verborgen door grijsbruin borsthaar.

- Mijnheer Van Puyvelde? Wij zouden graag uw appartementen bekijken, zei Elias.
- 't Is goed, zei de eigenaar, maar één ding moet ik u wel op voorhand zeggen en hij wees met een half wijsvingertje naar mij: "Ik wil aan geen M'kakken meer verhuren."
- M'kakken? vroeg ik verwonderd.
- Mijn collega Pat van Schaik is geen M'kak. Hij is een Nederlander, zei Elias en plots besepte hij dat hij iets verkeerd gezegd had want hij schudde zich het hoofd alsof hij een fout gemaakt had.
- Nen Hollander!, zei de eigenaar. Nog erger!
- Waarom wilt u niet aan 'M'kakken' verhuren? vroeg Elias.

- Dat zal ik je dadelijk laten zien, zei de eigenaar en hij haalde zijn sleutelbos boven. "Kijk eens welke mesthoop die vreemdelingen ervan maken", en de eigenaar knipte het licht aan in de door luiken verduisterde kamer.

Op de grond een oude matras, de overtrek er half afgescheurd, enkele losse bakstenen, een grote urinevlek, een fornuis waar zwart vet naar beneden hing, schimmel tegen de rand van het plafond die het gele behang naar beneden werkte, een vlek motorolie op de radiator, grote bruine vlekken op de muren.

- En wat vind je d'ervan? vroeg de eigenaar.
- Akkoord, zei Elias, maar lekken in het dak zijn eigenlijk uw verantwoordelijkheid als eigenaar.
- Weet je wat dat allemaal kost?
- Wat is de huurprijs?
- Duizend Euro per maand, electriciteit en gas niet inbegrepen.
- Voor mij is dat meer dan een half maandloon! Voor dat geld moet u toch een vakman kunnen inschakelen om zo'n probleem op te lossen? Mogen we de tweede verdieping ook zien? vroeg Elias
- Waarom? Die is net hetzelfde, antwoordde de eigenaar.
- Laat ze toch maar zien.

De tweede verdieping bleek inderdaad gelijkaardig te zijn. Eveneens veel rommel en vuil, een gebroken venster, plastic bloemen in een wit vaasje op de vensterbank. Toch was er iets eigenaardigs met de woonst, dat moeilijk te definiëren was. Er hing een vreemde geur, een zeer onaangename geur die ik me meende te herinneren van een vroegere reis.

De Rottweiler liep zenuwachtig heen en weer, jankte zachtjes, en ging dan stil en doods in een hoek liggen. Hij keek nog even naar mij en schudde z'n hoofd. "Ja, een grote schoonmaakbeurt zal de geur wel laten verdwijnen", zei de eigenaar uit eerlijke schaamte.

- Als jullie de twee appartementen nemen, moeten jullie wel snel zijn. Met de huidige woningnood staan er altijd mensen te trappen. Ik heb al 26 telefoontjes gehad vandaag, ging de eigenaar verder.
- U vraagt wel veel! zei Elias
- Welkom in de werkelijkheid, makker. Dit is maar de helft van wat Van Bael Immobiliën voor dergelijke woningen vraagt. Gaat U daar gerust informatie vragen.
- Het is waar, zei ik, in Rotterdam betaalde ik voor zoiets bijna het dubbele.
- In het Stad zal het niet beter zijn, zuchtte Elias.
- Wat bedoel je, hét stad? vroeg ik.

Ik zou de bovenste etage huren. Elias de onderste.

Onze collega's begonnen we steeds beter te kennen en daarbij bleek dat ze helemaal niet zo briljant waren als we eerst gevreesd hadden. Het waren hoofdzakelijk mannen en zoals dat bij de meeste mannelijke afstammelingen van de Erectus het geval is, werden zij meer gestuwd en gedreven door het testosteron in hun jonge bloed dan door Nakano's "incentives" om de markt te penetreren.

Dit tot meerdere glorie en vreugde van de zeldzame vrouwelijke exemplaren in de groep. Alexandra was ondanks haar alles behalve tengere lichaamsbouw aanvankelijk nummer één in het rijk der nimfen, wellicht omwille van haar superieure charmes. Haar regeerperiode was evenwel van korte duur. Bij het slurpen van een bakje koffie vernam ik van een ander bakje koffie dat Alexandra nu met Mikhail de Armeniër een flatje in Antwerpen deelde. Exit Alexandra.

Kristina, een koele, blonde Finse met hoge harde borsten beklom de troon. Alle mannelijk geweld keerde zich nu naar haar, in de vorm van e-mails en onnozele vragen. Maar Kristina was zo intelligent haar winnaar niet binnen het Hatsushiba imperium te kiezen, zodat zij blijvend de lakens kon uitdelen in Nakano's broerierig en bronstig fabriekje.

Nakano zelf hield zich steeds ver boven alle strijdgewoel. Af en toe ontbood hij iemand. Soms stuurde hij een collectief communiqué. De enige met wie hij vriendschappelijk omging was, tegen alle verwachting in, Elias. Waarom eigenlijk? Had Elias Nakano niet vreselijk beledigd? Nakano had hem kunnen ontslaan. Was Elias een heimelijke vleier? Of had Nakano hogere ambities met hem? Wat wou Nakano met Elias bereiken? Of respecteerden ze elkaar omdat ze wisten dat ze mekaar nodig hadden in de strijd tegen Shark Industries?

Op een dag had ik al mijn spullen meegebracht om ze in mijn nieuwe woning onder te brengen. Toegegeven, mijn nieuwe woning was nog ver van bewoonbaar maar ik wilde weg van de moerassige jungle van Rotterdam, op naar een veilig onderkomen in het brave, huiselijke Vlaanderen. Een likje verf, een emmer en een dweil zouden het nodige doen. Een bed, een tafel en een stoel, meer materiaal had ik niet nodig om een nieuw bestaan op te bouwen en ook voor Elias bleek dat het geval te zijn, al was hij wellicht beter gewoon.

We kieperden alle rommel buiten: de oude matrassen, de stenen, het puin, enkele gebroken fotokaders, een ketting van een fiets, een koelkast van de vorige eeuw, enkele potten mayonaise waarin een nieuwe levensvorm was ontstaan. Elias sprak een bericht in op de praatposten van de stadsdiensten. De rommel kon opgehaald worden morgen 5 mei op de hoek Heilige Putstraat - Kapelstraat voor een lichtgroene deur. Rekening sturen naar Van Puyvelde, Kapelstraat in Hoboken.

De vloeren waren aan een flinke beurt toe en toen ik een emmer donkergrijs water diende te ledigen, merkte ik dat de afvoerpijpen volledig verstopt waren. Geen gereedschap om de pijp af te koppelen. Elias stelde voor een grijptang te gaan lenen bij nonkel Diederik.

- Ga jij maar, zei ik

- Ga gerust mee, dan kijken we even of er geen ander materiaal nodig is?

Het huis van nonkel Diederik en tante Marie bevond zich in wat de betere buurten van Hoboken moesten zijn. Rijen van nette burgerwoningen, allemaal onderling

verschillend van stijl en hoogte, zoals dat in België gebruikelijk is. Het huis had een kleine voortuin achter een zwart smeedijzeren hek, zodat je je eigenlijk al thuis voelde voor je aangebeld had.

Het was lente en de geuren en kleuren in de voortuin deden me onwillekeurig aan mijn kindertijd denken ook al vertelde mijn geheugen me dat water en beton het normale decor van mijn jeugd moesten gevormd hebben. De deur ging open en er verscheen een vriendelijk gelaat waar wij binnen konden.

Was onze komst aangekondigd? Tante Marie leek Elias verwacht te hebben ook al was hij ruim twee jaar niet bij haar op bezoek geweest. Wellicht vermoedde zij dat Elias' nieuwe baan in Hoboken hem weldra zou doen aanbellen. Mijn komst was in elk geval nog niet aangekondigd.

- Tante Marie, excuseer me dat wij u onverwacht storen. Dit is mijn collega Pat van Schaik met wie ik vroeger nog een projectwerk voor de Technische Universiteit Delft uitgevoerd heb. We hebben eigenlijk een klein technisch probleempje en we denken dat nonkel Diederik ons daarbij zou kunnen helpen.

- Natuurlijk, ik zal hem dadelijk roepen.

Tante Marie opende wat de deur van een kelder of garage moest zijn, want allerlei machinegeluid, geboor en geklop kwam naar boven.

- Zoeoet! Kom je even? Het is Elias!

Een gierende machine werd uitgeschakeld.

- Wie?

- Elias!

- Oh! Ja, ik kom direkt! Eerst even dit veilig opzijzetten!

Allerlei gestommel...

- Zo, kom binnen, wat willen jullie drinken? vroeg tante Marie.

- O dat hoeft helemaal niet, tante Marie, dank u, een andere keer, wij kwamen eigenlijk alleen maar vragen of wij wat gereedschap van nonkel Diederik konden lenen? zei Elias.

- Ja, maar dat wil toch niet zeggen dat jullie niets kunnen drinken? Willen jullie echt niets? Een porto, een pintje, of iets anders misschien?

- N...

- Ik wil wel een port! riep ik en op dat moment besepte ik dat ik iets te snel door de knieën gegaan was.

- Natuurlijk, jij ook Elias?

- Tja, wel,... voor mij dan ook een porto.

Tante Marie verdween in een reusachtige kast en kwam terug met glaasjes, onderzetters, kommetjes, borrelnootjes, chips, kaasjes, tomaatjes, TV-worstjes en uiteindelijk de fles port. In minder dan geen tijd was de salontafel volledig gevuld.

- Waar blijft hij toch? Zoe-oet! riep tante Marie nogmaals..

- Jaja, ik kom direct!

- Hij komt zo dadelijk hoor! glimlachte tante Marie.

Ze reikte me mijn glas port aan en bekeek me van top tot teen: mijn Nike sportschoenen, mijn uitgerafelde broek, mijn Hatsushiba-shirt, mijn tatoeages op mijn voorarm, en heel even had ik spijt van hun irreversibel karakter.

- U hebt dus gestudeerd in Delft? vroeg tante Marie.
- Ja, ik..
- Maar u bent afkomstig van...?
- Uit Rotterdam eigenlijk. Ik heb daar altijd gewoond. Ik ben een beetje een stadsjongen.
- Ja, maar..u bent niet echt afkomstig uit Nederland? Ik bedoel, is uw familie..
- Ja, toch wel, oh ja, u bedoelt mijn donkerbruine huidskleur... ik ben wel geboren Nederlander, maar mijn vader was eigenlijk een Timorees. Ik heb hem nooit gekend. Hij heeft mijn moeder verlaten voor ik geboren werd. Ik draag de familienaam van mijn moeder.
- Oh, het spijt me,...dat moet moeilijk en hard geweest zijn...
- Ja, mijn moeder is nadien verslaafd geraakt en normaal zou ik in die arbeidersbuurt in de criminaliteit beland zijn, tenminste indien er niet mijn leraar wiskunde geweest was. Hij had ontdekt dat ik enige aanleg voor wiskunde had, hij had mijn belangstelling weten wekken voor wetenschappen, en tenslotte had hij mijn moeder, niet zonder enige moeite, weten overtuigen me voor ingenieur te laten studeren. Uiteindelijk heeft hij uit eigen zak een deel van mijn studies betaald, namelijk dat gedeelte wat ik tekort had bij mijn studiebeurs, maar dat laatste heb ik mijn moeder nooit durven vertellen...

"Dat heb je mij ook nooit verteld", zei Elias, en op dat moment besepte ik dat ik voor Elias' tante in twee minuten mijn ganse leven had samengebald. Ik was onafgebroken aan het woord geweest en ik had haar meer verteld dan ik Katja ooit verteld had. Op dat ogenblik kwam nonkel Diederik binnen. Het was een forse man, grijzend haar, dikke zweetdruppels stonden op zijn voorhoofd...

- Aha, hier is onze slimste neef! Dag Elias, hoe gaat het bij .. eh.. Hatsushiba.? Zijt ge nog geen directeur?
- Tja, bijna, nonkel Diederik, maar het is nog niet door iedereen geweten. Ik ben hier met mijn collega Pat van Schaik. We hebben een klein technisch probleem.
- Aha, welkom! en nonkel Diederik drukte me de hand. "Wat is er aan de hand?"
- Wel, ik heb gisteren een appartement in Hoboken gehuurd om dichterbij het werk te wonen. Pat heeft een appartement in hetzelfde gebouw. Spijtig genoeg hebben we nogal wat problemen, onder meer met de waterafvoer. We hebben een speciale sleutel nodig en ik dacht dat we die misschien bij u konden vinden..
- Dat heb je goed gedacht!

- In Hoboken? zei tante Marie. Waarom heb je dat gedaan? Het is hier niet meer veilig! Waar heb je dan gehuurd?
- In een appartementsgebouw in de Heilige Putstraat...Het was één van de weinige plaatsen waar we nog wat konden vinden..
- Dat zijn die appartementen van Van Puyvelde! zei tante Marie tegen nonkel Diederik. Je gaat daar toch niet wonen? Je hebt je huurcontract al getekend?
- Toch wel, tante Marie, en waarom niet?
- Die krotten staan al een jaar leeg. Niemand wil er wonen. Vorig jaar woonde daar een Servisch gezin met vijf kinderen. Op een nacht werd het ganse gezin door Kosovaarse agenten uitgemoord. Naar verluid was de grootvader van het Servisch gezin betrokken geweest bij etnische zuiveringen in Kosovo. De Kosovaren hadden

hun opdracht uitgevoerd zonder dat iemand wat gemerkt had. Na enkele weken begonnen de buurtbewoners te klagen over reukhinder. Het stadsbestuur dacht eerst aan een milieuovertreding en negeerde de klachten gezien het feit dat er in de buurt niets meer geproduceerd of opgeslagen werd. Pas toen enkele jongeren het huis gevandaliseerd hadden, werden de lijken ontdekt, de lichamen waren vrijwel geheel opgevreten door wormen...

"Het politieonderzoek leverde niets op, iedereen had weliswaar wat geroken, maar niemand had iets gehoord of gezien. Sindsdien wil niemand nog in de appartementen van Van Puyvelde wonen."

"Toch afschuwelijk, he, hoe die volkeren mekaar blijven uitmoorden. Het lijkt daar in de Balkan nooit te stoppen en nu komen ze hun vetes hier uitvechten.."

- Toch vraag ik me af, zei nonkel Diederik, wat nu eigenlijk in deze geschiedenis het wreedst was: de moord zelf, of het feit dat de buurtbewoners het gezin niet kenden, niet wisten dat het gezin op de vlucht was, en vooral dat ze zich geen vragen stelden over het wel en wee van hun burens..., tot op de dag dat er een stukje buurman in hun neus hangt!

- Diederik! Dat zeg je toch niet!

- Het is toch zo! Als wij vandaag vermoord worden, blijven we misschien ook maanden liggen..Gelukkig komt Elias ons af en toe opzoeken, nietwaar Elias? Als je grootvader geweten had dat je nog ooit in Hoboken zou komen wonen en werken...

"Ik heb iets dat je misschien nog kan interesseren... Het is een boek dat je grootvader nog van zijn grootouders gekregen heeft.."

En nonkel Diederik haalde een bruin oud, luxueus ingebonden boek uit de boekenkast. Op de voorzijde het wapenschild van Hoboken in goud afgedrukt. "Geschiedenis van Hoboken", heette het, geschreven in 1954 door ene Dr. Hendrik Dierickx.

"Je vindt er alles in over Hoboken, de geologie, de geschiedenis van de middeleeuwen tot het midden van de vorige eeuw, de belangrijkste industrieën die Hoboken zo bekend gemaakt hebben." toonde nonkel Diederik trots.

Niet onmiddellijk een onderwerp dat mij zou interesseren maar Elias ging er duidelijk wél in op en eigenlijk was ik toch een beetje jaloers want het leek me een erg kostbaar boek en ik besepte dat Elias het voorrecht had tot een familie te behoren waarin de waarde van dit soort dingen hoger lag dan de feitelijke materiële waarde.

Het huis bevatte wellicht nog heelwat objecten waar een ganse geschiedenis aan gekoppeld was. Onwillekeurig liet ik mijn blik glijden over alle onderdelen van het interieur, de schilderijen, de beeldjes, vazen, boeken, kasten,...tot ik plots in de ogen keek van een jong meisje dat haar voorhoofd tegen het venster gedrukt had om vanuit de tuin naar binnen te kunnen gluren. Ik glimlachte naar het meisje en daarop draaide tante Marie zich het hoofd.

"Oh, het is Leentje van de burens!" Tante Marie wenkte haar naar binnen. Het kind lachte en liep naar de achterdeur, in haar ene hand de poot van een pluchen kikker die zij achter zich aansleepte. In haar andere hand twee verfrommelde papiertjes. Even later stond Leentje bij tante Marie.

- Dag Leentje, hoe gaat het?
- Goed.
- En met Kikker?
- Ook goed!
- Geef eens een handje aan die twee grote mijnheren.

We kregen een handje en Leentje gaf de twee gekreukte papiertjes aan tante Marie. "Papa vraagt of u die kaartjes wil kopen. Papa wou met Lin naar het toneel gaan maar nu hebben papa en Lin ruzie en nu wil papa niet meer gaan..." zei Leentje haastig.

Tante Marie bekeek de kaartjes.

- Oh, een voorstelling op de Zaad: "King Richards Cut" wat betekent dat eigenlijk? Vijftig Euro, niet zo goedkoop... Natuurlijk kopen we de kaartjes, kindje!

Tante Marie haalde haar handtas boven en gaf het kind twee briefjes van vijftig. "Niet verliezen, hé kindje. Ga ze meteen aan Papa geven!" Het kind holde weg met de briefjes van vijftig, arme kikker achter zich aan slepend.

"Toch droevig he, dat kind komt hier alle dagen om wat aandacht en affectie, de vader spreekt zo goed als nooit met ons.." zei tante Marie.

- OK, zullen we dan maar? vroeg nonkel Diederik.
- Wat dan?
- Eh wel, die afvoer repareren.
- Oh, maar wij wilden alleen maar een gereedschap lenen, we wilden uw avond niet vergallen, zei Elias.
- Tuttuttut! Ik ga wel even mee. Dat is toch maar een kleine moeite.

We namen afscheid van tante Marie en in minder dan geen tijd had nonkel Diederik onze afvoer hersteld. Tegen beter weten in begon ik te geloven dat er goede mensen bestonden op deze planeet.

Toen ik ging slapen zag ik het beeld van Leentje voor me. Had ik niet hetzelfde gedaan als zij? Was ik al die tijd niet onbewust op zoek geweest naar een thuishaven, een voet op aarde in deze onherbergzame wereld?

Onze eerste weken bij Hatsushiba gingen snel voorbij. Wij vulden onze dagen met noeste arbeid. Arbeid in de Hatsushiba-machine, en daarna arbeid in onze woonst, in de hoop ooit over een bewoonbare stek te kunnen beschikken. Onze kracht was onze leeftijd en ons enthousiasme. We wisten dat slechts weinig leeftijdgenoten het voorrecht genoten in de uitdagende omgeving van een industrie te mogen werken. Wij speelden onze rol in het wereldwijde gebeuren en wij speelden onze rol in de heropbouw van Hoboken.

We zouden de wereld rondom ons heropbouwen. Jonge kerels als wijzelf zouden ons voorbeeld volgen. Ze zouden het puin opruimen dat de twintigste-eeuwse mens had achtergelaten: de verkrotting, de verontreiniging van het milieu, de oneindige consumptiedrang, de verloedering van de samenleving, de corruptie van onze leiders, de vervaging van onze normen.

Op een dag werd Elias bij Nakano geroepen. Elias vertelde me wat Nakano hem gevraagd had. Nakano had blijkbaar een brief ontvangen van Louis Delhaze.

Het stadsbestuur had met name een aantal klachten gerapporteerd die verband hielden met de inplanting van de Hatsushiba fabriek in het Zorgvliet-park. Langsheen de Schelde spoelden er opnieuw dode vissen aan. Eén visser was ziek geworden na het verorberen van zijn vangst. De man was er erg aan toe. De verdenking viel op de afvalwaters van Hatsushiba.

- Wat ging Nakano doen? vroeg ik aan Elias.
- Hij zou het onderzoeken, zei hij. Ik ben zelf ook geen specialist in dat domein maar ik denk dat er misschien arseenresten in ons afvalwater terecht komen. Nakano vond dat een goede tip. Hij zou het verder laten onderzoeken door de informatica-jongens van de chemische afdeling, dus er is hoop dat dat probleem opgelost wordt. Maar er was nog een totaal ander probleem..
- Wat dan? vroeg ik.
- Wel het klinkt wat eigenaardig, maar Delhaze vond ook dat de lokale middenstand te weinig kon profiteren van de aanwezigheid van de nieuwe Hatsushiba-plant. De administratie van de stad had ontdekt dat de impact van de nieuwe plant op de plaatselijke tewerkstelling van jongeren in feite nul was. Bovendien hadden blijkbaar slechts twee van de driehonderd nieuwe medewerkers zich in Hoboken gevestigd.
- Jij en ik? zei ik.
- Precies, door de nieuwe hyper-mobiliteit is de lokale omgeving op sterven na dood en daarom vroeg Nakano me om de collega's eens rond te leiden hier in de onmiddellijke omgeving in de hoop dat enkelen zich hier zouden vestigen. Op die manier kan hij aan Delhaze melden dat er concrete initiatieven genomen zijn om tegemoet te komen aan de wensen van het stadsbestuur. Als het initiatief enig succes had bij de medewerkers, zou dat zeker een goede indruk maken op Delhaze.
- En,..., jij moet dus een toeristische tocht door Hoboken organiseren?
- Ja, en ik heb Nakano gezegd dat ik dat heel graag wil doen, ook al heb ik zelf mijn twijfels over het effect van zo'n bescheiden initiatief.
- Heb je hem dat ook verteld? vroeg ik.
- Ja, meer nog, ik heb hem verteld dat het multi-cultureel project van Delhaze gedoemd is te mislukken, antwoordde Elias droogjes.
- Wát? Waarom niet? We leven hier toch in een zeer open omgeving. Niemand heeft hier een probleem. Iedereen is open, verdraagzaam, solidair,..
- Dat is waar, zei Elias.
- Waarom denk je dan dat het niet zal lukken?

- Omdat hier niemand is uit Midden-Afrika, zei Elias kortaf.
- Hoe bedoel je? Niemand uit Midden-Afrika? Neen,...ja,... dat is eigenlijk waar,...toeval misschien, maar wat heeft dat ermee te maken? We staan hier toch open voor iedereen? Je weet dat er strenge straffen staan op discriminatie bij aanwerving..
- Inderdaad, maar dat bewijst voor mij dat ons systeem alleen maar "open" is als het iets opbrengt inzake geld, macht, aanzien of kennis. Onze openheid is geen culturele openheid maar een openheid in de betekenis van "bereidheid te ontvangen aan de kassa". Zelfs voor mijn eigen cultuur tref ik hier geen openheid aan, laat staan respect.
- Dat begrijp ik niet.
- Je zal wel zien wat ik bedoel.

En dus bereidde Elias een toeristische tocht door Hoboken voor. Nakano zelf ondersteunde het initiatief en moedigde in een schriftelijke mededeling iedereen aan om tijd vrij te maken voor deze interessante rondleiding.

We verzamelden aan de hoofdingang van het Hatsushiba-gebouw aan de Marneflaan. Elias was er, uiteraard, verder drie Japanners, een Taiwanese met Japanse roots, Nakano en ik. De opkomst was inderdaad belabberd te noemen.

Het minste wat je wel van Nakano kon zeggen was dat hij consequent was in zijn beslissingen. Hij had Elias een opdracht gegeven en hoewel hij Hoboken reeds kende, nam hij deel aan de tocht om aan de medewerkers te tonen dat hij dit belangrijk vond. We hadden in elk geval geluk: een warme, zelfs ietwat broeierige lentezon was eveneens van de partij.

Ik maakte me een beetje druk over het gebrek aan belangstelling van de andere collega's. Nakano en Elias alvast niet. Zij keken ernaar uit en waren vastbesloten er een aangename middag van te maken. En zo toog het gezelschap naar de Kioskplaats waar op dat moment een markt plaatsvond. Het was vrij druk op het marktplein. Niettemin werd het vreemde gezelschap door menig een opgemerkt.

Gezien de achtergrond van de aanwezigen begon Elias uiteraard met het verhaal van de onafscheidelijke vrienden Nello en Patrasche: over de schrijfster van het verhaal, de historische achtergrond, het verhaal zelf, en tenslotte, het verhaal van het verhaal, hoe de Japanners de onafscheidelijke vrienden terug in de kijker plaatsten.

Toen het gezelschap bij het standbeeld aankwam, bleek dat Nello een puntzak frieten over het hoofd had gekregen. De mayonaise bungelde nog over de wangen van Nello en enkele losse frieten lagen nog dampend te geuren voor de voeten van Patrasche. Het arme beest slaagde er niet in, al was het voor één minuut, zijn bronzen stijfheid te overwinnen om de troep op te ruimen.

Elias en ik werden woedend; we keken om ons heen. De schurkenstreek moest pas gebeurd zijn. Overal voorbijgangers. Enkele jongeren die rondsletterden. Hebben jullie iets gezien? Wat dan? Fuck you Hollander...Niemand had iets gezien. De helft van Hoboken was aan het winkelen in de straat. De andere helft was aan het lanterfantten. Maar niemand had iets gezien.

Elias nam met zijn blote handen de puntzak van het hoofd van Nello, hij scharrelde nog wat warme frieten bij elkaar, stopte ze terug in de puntzak en dumpte het fettig goedje in een vuilnisbak die voor het informatiecentrum stond.

"Dat is toch jouw taak niet!" riep ik. Maar Elias gaf in het geheel geen antwoord. De Japanners keken zwijgend toe. Nakano was aangedaan door het voorval en stelde voor in het informatiecentrum binnen te gaan. Terwijl Elias aan de stadsbediende vertelde wat er gebeurd was, toonde Nakano aan zijn landgenoten de kaart van Japan en het vlagje dat hij bij een vorig bezoek geplant had op de plaats waar hij woonde.

Zijn landgenoten volgden zijn voorbeeld en plantten hun vlagjes in Kobe, Tokyo en Tokaimura. Het gezelschap begon zeer uitgelaten Japans te praten en Nakano's ogen begonnen vochtig te worden. Nakano richtte zich tot Elias:

- Voor ons Japanners is dit een van de mooiste dingen in dit land, maar toon ons nu de rest van het dorp, we willen er alles over weten. Wat is volgens jou het mooiste kunstwerk in dit dorp?

- Dat is een moeilijke vraag, mijnheer Nakano. Ik vind het beeldje persoonlijk ook heel mooi; het is nog niet zo oud, amper vijftig jaar geleden werd het gemaakt. Ik zou u nu

graag het oudste en het meest kostbare kunstwerk uit Hoboken laten zien. Vanuit historisch standpunt is het zeker het belangrijkste dat we in dit dorp hebben.

Elias leidde het gezelschap over het marktplein in de richting van de stad. Voor de deur van de kerk stonden twee groepjes jongeren. Het ene groepje speelde wat met Shark-modules. Het andere groepje amuseerde zich rot door iedere keer als er een oudje voorbijkwam, een druk te geven op een lang automatisch openklappend knipmes.

Zij schrokken toen ze zagen dat een niet alledaags gezelschap naderbij kwam en aanstalten maakte om in de parochiekerk binnen te gaan. Ik maakte een universeel junkiegebaar dat ik in Rotterdam geleerd had en blijkbaar werkte dat ook hier want de bende werd volkomen rustig en maakte plaats om ons door te laten.

We kwamen in de inkomhal en ik voelde me wat onwennig. Wat ging Elias in deze kerk zoeken? Ik was in mijn ganse leven slechts éénmaal in een kerk geweest, als kind uiteraard. Ik griezelde een beetje bij de gedachte, stel je voor dat iemand me een tekstboek of een hostie in de hand zou leggen? Of vragen of ik wel gedoopt was? Iedereen zou merken dat ik hier niet thuishoorde, maar dat was natuurlijk nog veel meer het geval met Nakano en zijn volgelingen.

We kwamen binnen door de rechterzijdeur en een abrupte koelte en duisternis viel over ons. Het felle zonlicht van buiten kon in de kerk nauwelijks doordringen. Er waren zware stalen blindingen voor de vensters aangebracht, wellicht om de glasramen te beschermen tegen vandalisme. Hier en daar deed de zon een fijne streep stof oplichten.

Vooraan in de kerk zaten drie oude vrouwen in een rolstoel. Op de rugleuning een life support system van Hatsushiba, waarvan de groene en gele LEDs af en toe met een biep in de duisternis oplichtten. Fossielen trof je hier aan, overblijfselen uit de vorige eeuw die door de moderne geneeskunde veroordeeld waren om hier in deze kerk te blijven leven.

Op het moment dat mijn ogen zich aan de duisternis begonnen aan te passen, zag ik hoe een zwarte priester zich achteraan uit de duisternis losmaakte om naar ons toe te komen. Zijn tanden en nagels lichtten fel op toen hij glimlachend achter het altaar vandaan kwam.

"Waarmee kan ik jullie helpen?" vroeg hij vriendelijk. Zijn accent verried een Afrikaanse afkomst. Wellicht was hij afkomstig uit Congo, Rwanda of Burundi en had zijn bisschop hem naar het heidense noorden gestuurd om in dit onderontwikkeld gebied de blijde boodschap te verkondigen.

- Wij willen de Zwarte God zien, zei Elias.
- Oh ja, welkom, ga uw gang!

De priester wees naar een levensgroot houten kruisbeeld dat aan de muur hing en maakte zich haastig uit de voeten, alsof hij het gevoel had dat hij te opdringerig geweest was.

- Zwarte god? vroeg ik.

- Ja, dat is de naam die het kruisbeeld reeds eeuwen draagt, uiteraard omwille van de donkere houtsoort waaruit het beeld vervaardigd is. Het beeld is met zekerheid vroeg-middeleeuws, romaans zeg maar. Typisch voor die tijd is de soberheid van het beeldhouwwerk. Verder ook de houding van hoofd, lichaam en de positie van de voeten. De beelden van Maria en Johannes, die errond staan, zijn veel recenter, vermoedelijk van rond het einde van de middeleeuwen.

Wat het kruisbeeld zo belangrijk maakt, is dat het gedurende eeuwen een voorwerp van verering geweest is en zelfs tot op de dag van vandaag is er een zekere volksdevotie blijven bestaan.

"Het beeld is onderwerp van een interessante lokale legende. Het verhaal gaat dat het kruisbeeld gevonden werd bij de monding van een ondiepe beek die in de Schelde uitkwam. Bewoners van het dorp hadden het kruisbeeld zien drijven op de Schelde, tegen de natuurlijke stroming van het water in, tot het in het riet bleef steken. Ze haalden het kruisbeeld triomfantelijk uit het water en brachten het naar de kerk."

"Het kruisbeeld verdween echter, tot tweemaal toe, en keerde telkens op dezelfde miraculeuze wijze naar Hoboken terug. Daarop besloten de inwoners een speciale kapel voor het beeld te bouwen, nabij de plaats waar het gevonden was."

- Is dat volgens jou echt zo gebeurd? vroeg Nakano.

- Neen, en daarom is het ook een legende. Vele steden en dorpen in Vlaanderen kennen soortgelijke plaatsgebonden legendes. Het zijn verhalen die soms wel een kern van waarheid konden bevatten maar die in de loop van de jaren aangedikt werden met veel religieuze inspiratie. Ze hadden dikwijls eerder een educatieve bedoeling.

"Hoboken werd met zijn "Heilig Kruis" of "Zwarte God" een bedevaartplaats waar pelgrims, vaak sukkelaars, uit alle streken kwamen bidden, meestal met hoop op een miraculeuze genezing want die miraculeuze genezingen gebeurden toen nog aan de lopende band."

- Geloof jij in de "miraculeuze" kracht van dat beeld? vroeg ik aan Elias.

- Ik geloof niet in een soort toverkracht of zwarte magie die van het beeld zou uitgaan en die je problemen in een oogwenk kan oplossen. Ik geloof wel in de waarde van die lokale legendes omdat ze een enorme beeldende kracht bezitten, een kracht die blijvend is en die zin en betekenis geeft aan de plaatsen waar die legendes zich afgespeeld hebben.

- Heeft het Hobokens kruis ooit niet-christenen genezen? vroeg Nakano.

- Dat weet ik niet, mijnheer Nakano, misschien wel? antwoordde Elias.

- Kan uw zwarte god ook mijn dochtertje genezen? vroeg Nakano met tranen in de ogen.

We keken mekaar onthutst aan. Had Nakano een dochtertje dat ziek was? Dat had hij ons nooit verteld en dat zouden we zonder dit bezoek ook nooit geweten hebben.

- Is... uw dochter ziek? vroeg Elias voorzichtig.

- Ja, en ik vrees dat het ongeneeslijk is.

- Dat spijt ons zeer...we wisten het niet.

- Het kind ligt sedert jaren te bed en zal nooit hierheen kunnen reizen. Ik ben reeds jaren op zoek naar een manier om haar te genezen en nu vraag ik me af of de

miraculeuze kracht van dit beeld haar niet zou kunnen genezen. Zou die "miraculeuze kracht" de afstand tussen Hoboken en Kobe kunnen overbruggen?

- Dat is geen wetenschappelijke vraag, mijnheer Nakano.

- Hoe bedoel je? vroeg Nakano verschrikt.

- U stelt een wetenschappelijke vraag over iets dat niet wetenschappelijk is, maar ik denk dat ik uw vraag toch kan beantwoorden. Uw vraag doet me denken aan de vraag van een Romeinse honderdman, een legerofficier die niet gelovig was in de Joodse betekenis van het woord en die aan Christus de genezing van zijn knecht kwam vragen. Zijn knecht was eveneens mijlenver verwijderd. Christus ging in op het verzoek van de honderdman. Toen de honderdman thuiskwam, bleek de knecht inderdaad genezen. Naar analogie met het verhaal zou ik dus zeggen: ja, de kracht van de legende kan de afstand tussen Hoboken en Kobe overbruggen.

- Dat begrijp ik niet, zei Nakano, hoe kon de knecht dan weten dat hij door Christus genezen was? Hij heeft de man zelfs nooit gezien!

- Die vraag heb ik me nooit gesteld... Ik neem aan dat de knecht het alleen kon weten door het getuigenis van zijn meester, wanneer die thuiskwam.

- Ik vrees dat ik het toch niet helemaal begrijp, zei Nakano.. Laten we maar naar huis gaan...

De volgende morgen dienden wij fris en monter te zijn voor alweer een nieuwe trainingssessie in de wereld van Hatsushiba. Ditmaal stonden de niet-technische vaardigheden op het programma. De directie had ons aangemaand in geen geval afwezig te blijven op deze uiterst belangrijke vormingsprogramma's. Ze vormden een belangrijk element in de strijd tegen Shark industries en daarom was het Hatsushiba-management bereid geweest een aanzienlijk bedrag te investeren.

Een internationaal vermaard consultant zou de training leiden, met name de heer Martin Rundhaemer van 'Rundhaemers events BVBA'. Martin zou vooral de nadruk leggen op de assertieve vaardigheden die zo belangrijk waren in de concurrentiestrijd tussen Hatsushiba en Shark Industries. De training bevatte twee modules: assertiviteit in groep enerzijds en individuele assertiviteit anderzijds.

Voor de eerste module werden wij in twee groepen verdeeld. De ene groep kreeg een cowboy-kostuum en diende zich om te kleden. De andere groep werd door enkele assistentes van Rundhaemer in allerlei tot Indiaan geschminkt. Op een nog groen plekje van het Zorgvlietpark werd deze groep in een wigwamdorp ondergebracht en in minder dan geen tijd kon de concurrentiestrijd losbarsten. Martin observeerde ons gedrag terwijl wij ons rot amuseerden.

Na afloop van het gevecht kregen wij feedback en er werd een persoonlijkheidsprofiel van ons geschetst. Elias en ik kregen de hoogste score: ikzelf omdat ik er in mijn enthousiasme het hardst tegenaan gegaan was. Elias kreeg een hoge assertiviteitsscore omdat hij geweigerd had mee te doen aan wat hij noemde een "infantiele heruitgave van één van de grootste genocides aller tijden".

- Ik ken jou ergens van, zei ik tegen Martin, ben jij niet van Rotterdam?
- Ik ken jou ook, gaf Martin toe.
- "Barleys" op de Kop van Zuid?
- Inderdaad, zei Martin.

Martin was de buitenwipper.

In de tweede module kregen we elk een paar bokshandschoenen en Martin koos voor ieder van ons een collega in eigen gewichtsklasse. Dolle pret tot Mikhail de Armeniër uitkwam tegen de Argentijn Finisterrae. Finisterrae had het zo niet bedoeld...

Hatsushiba betaalde de repatriëring van Mikhails lichaam naar Jerevan. Een bloemenkrans en wensen van deelneming vanwege Hatsushiba. Mikhails grote assertiviteit was verloren in de strijd tegen Shark Industries. De risico's van het vak. Finisterrae raakte in een depressie.

De dood van Mikhail wekte heelwat emoties op in de Hatsushiba club. Wij hadden Mikhails uitvaartplechtigheid kunnen volgen via een Skybridge satellietterminal. Het Armeense uitvaartritueel had op de meeste medewerkers een diepe indruk gemaakt. Tijdens het middagmaal kwamen de tongen los. Iedereen had de plechtigheid als bijzonder mooi ervaren. Sommigen begonnen te vertellen op welke wijze dat in hun land gebeurde.

Alexandra had Mikhails dood in haar horoscoop zien aankomen en heelwat collega's uit de westerse wereld, de Amerikanen voorop, beaamden dat er vaak heelwat waarheid in die astrologie schuilde. Een aantal Japanners waren Shintoïst, maar niet zo radicaal. Kristina had wel eens deelgenomen aan een Krishna-avond.

Christophe Crenol, een Bretoen, was eigenlijk een druïde en geloofde in de oude gebruiken van de Kelten. Een aantal medewerkers waren lid van een werkgroep die de mystieke geheimen van het oude Egypte trachtte te achterhalen. Ik begon wat zenuwachtig op mijn stoel te wippen...

Plots floepte ik het eruit:

"Verdomme toch, hoe kunnen jullie nu in al die onzin geloven! Jullie, met al je kennis, jullie, verlichte genieën! Die astrologie, en al dat andere gedoe, dat is toch nonsens, en al die charlatans die errond hangen, die verdienen flink geld aan al die onzin!"

Kristina nam het slecht op en verliet de tafel. Iedereen keek me zwijgend aan. Elias zat in zijn vuist te lachen, maar gaf verder geen commentaar. "Sorry, ik wilde niemand kwetsen." zei ik en ik nam op een nonchalante manier nog wat zwarte bolletjes.

- Mooie steun ben jij! riep ik Elias toe, terwijl we ons terug aan de arbeid begaven. Je had tenminste jouw opinie over al dat idiote gedoe kunnen geven!
- Ach, je moet dat allemaal zo serieus niet opnemen...Ze zoeken allemaal een beetje troost voor hun gekwetste zielen..
- Gekwetste zielen? Hoe bedoel je? Waarom denk je dat?
- Het is gewoon zo, zei Elias droogjes.

Onze eerste maand bij Hatsushiba was werkelijk voorbijgevlogen. Nauwelijks hadden wij het gevoel gehad enigszins 'ingewerkt' te zijn en daar verscheen reeds onze eerste loonbrief op het scherm. Tienduizend Euro hadden we verdiend, iedere Hatsushiba medewerker evenveel. Na afhouding van de voorheffing bleek dat overeen te komen met een netto wedde van tweeduizend, een fortuin voor een arme drommel uit Rotterdam die voor de eerste maal ging werken. Ik wist dat ik de helft van mijn centen diende over te schrijven op het rekeningnummer van Van Puyvelde maar met de overblijvende helft voelde ik me niettemin een rijke stinker.

"Das Kapital" lag eindelijk in mijn handen en het zou me toelaten de droom te realiseren die ik sinds mijn twaalf gekoesterd had en die iedere Nederlander diende te koesteren: een zeilboot, tweedehands uiteraard, maar aan het Veerse meer lag een 9 meter prachtschuit die op een nieuwe eigenaar lag te wachten. Ze was niet duur en met bescheiden maandelijkse afbetalingen zou deze schuit mijn eigendom worden.

De vorige eigenaar stelde voor dat ik hem Pros zou noemen en legde me uit dat er nog wat herstelwerk bij te pas kon komen vooraleer het schip terug zeewaardig kon worden. Toen hij hoorde dat ik in Hoboken woonde, raadde hij me aan het schip daarheen te brengen want Hoboken had een kleine maar aangename plezierhaven. Ik zou er mijn boot op het droge kunnen trekken om de nodige herstellingswerken aan de kiel te doen.

Wat ik er niet bij vertelde, was dat ik dan meteen ook een nieuwe naam aan de boot zou geven, want de Pros had zijn schuit wel een zeer welluidende naam gegeven: "Pros staat".

In zijn wilde jaren had de Pros nogal wat vrouwtjes op zijn boot meegenomen en hij had het telkens geweldig gevonden om net voor de daad met zijn opgericht geslacht op het dek van zijn boot te verschijnen en luidkeels de naam van zijn schip te brullen: "Pros staat!". Nu stond Pros niet meer en dus diende het schip verkocht te worden.

Ik vroeg aan Elias wat hij met zijn eerste maandsalaris zou aanvangen.

- Ik koop een koffiekkan, zei Elias.
- Wat zeg je nou? Een koffiekkan?
- Ja, zo'n mooie porseleinen koffiekkan...Ik heb ze zien staan in een mooie winkel in de Abdijstraat. Ik had me al lang voorgenomen iets voor mijn moeder te kopen van mijn eerste centen, maar ik wist niet goed wat....tot ik die koffiekkan zag. En, wat ga jij doen met je zuurverdiende geld?
- Ik? Eh,..ik koop een boot!
- Een boot? Modelbouw of zo?
- Neen, natuurlijk niet, een boot, een zeilboot, een echte...met maandelijkse afbetalingen.
- Wel, proficiat dan, ik neem aan dat je al iets op het oog hebt?
- Inderdaad, de deal is eigenlijk al rond en volgende week vaar ik de schuit naar Hoboken.
- Hoboken? Ik wist niet dat hier een eh,... jachthaven was.
- Toch wel, die zal je dan nog wel zien...alleen...voordat je komt...moet ik nog wat doen aan de boot. Ik zoek nog een naam.
- Een naam...voor je boot? Heb je dan zelf geen idee? vroeg Elias.
- Ideeën wel, maar eigenlijk zijn ze allemaal te banaal. Het lijkt me echt iets voor jou om een passende naam te bedenken, zei ik.

- Ik voel me zeer vereerd, maar mij lijkt dat niet zo moeilijk...Wat dacht je van de "Erasmus"?
- Erasmus?
- Precies, je kent hem toch? Hij vormt het verband tussen Rotterdam, Antwerpen en Leuven. Hij schreef "de Lof der Zotheid", een satire op de tijd waarin hij leefde. Dat zou jou moeten aanspreken, makker!
- Wel eh, ja...de Erasmus dan maar....Prima naam, hoor! Dank je wel!

En zo komt het dat de "Pros staat" in de éénentwintigste eeuw "Erasmus" ging heten.

En zo gebeurde het dat Elias en ik zeven dagen op zeven werkten, in de Hatsushiba company, in de appartementen van Van Puyvelde, en aan de Erasmus. Vaak vergat ik dat ik ook nog diende te leven, maar leven, dat was voor later, later, als al het werk gedaan is.

Leven, het was niet alleen eten, drinken, slapen, maar ook dansen, versieren, zoenen, lachen en plezier maken maar dat waren activiteiten die in de wereld van Hatsushiba niet helemaal ingecalculeerd waren.

Uiteraard was dat ook niet de opdracht van Hatsushiba, maar toch voelden wij ons beter thuis in de nestwarmte van Alexandra en Kristina dan in de buurt van de lawaaierige jeugd van Hoboken. De brullende radios, de gierende banden en de andere vormen van strijdgewoel waren niet helemaal compatibel met onze cartesische geesten.

Ik was al tevreden dat ik mijn bescheiden huishouden in stand kon houden en daarom was ik ook blij dat ik voor al mijn inkopen slechts de deur hoefde buiten te stappen.

Op een warme zondagochtend had ik het in mijn hoofd gehaald een doodgevoel groot lang wit brood te gaan kopen. Heel even was ik vergeten dat Vlamingen er een sport van maken op zondag kilo's broodjes en taartjes te kopen voor hun familie, maar die dag had ik geluk: slechts drie mensen stonden in de bakkerij; helemaal vooraan een vrouw met enorme afmetingen, een oorlogsbodem eerder. Antwerpenaren zouden dit een Sint-Annekesboot noemen. Verder Elias, en daarachter een klein mager mannetje dat zich in alle bochten wrong om vòòr Elias aan de beurt te komen. Ik keek geamuseerd toe, Elias had me zelfs niet zien binnenkomen.

De dikke vrouw bestelde twintig "tigerkes" en twintig "lorekes" of zoiets en ik zette een stap opzij om te zien wat voor lekkere dingen die "tigerkes" of "lorekes" dan wel konden zijn. Ik wilde een stap terugzetten en op dat moment zag ik dat een ander miezerig oud ventje mijn plaats had ingenomen.

De sint-annekesboot vertelde ondertussen aan de winkelbediende naar hoeveel dokters zij reeds geweest was.

- Nog iets? vroeg de winkelbediende.
- Ja, nog een aardbeientaartje,...
- Met of zonder slagroom?
- Met crème-fraiche en ook nog een biscuit...en tien marsepeinpatekes.

Het gesprek ging verder over het weer, de jeugd van tegenwoordig, en hoe gevaarlijk het niet geworden was met al die vreemdelingen.

De winkel begon al aardig vol te lopen. De eenzame winkeldochter begon te zweten op haar voorhoofd.

Ik begon zelf te zweten en ik maakte me de bedenking dat het in de winkel inderdaad zeer gevaarlijk geworden was. De temperatuur was enorm gestegen, de winkel was nu vol. Stel je voor dat de dikke vrouw zou exploderen!

Denkbeeldig was het niet! De winkelbediende had haar een nieuw type praline gegeven, gewoon om eens te proeven, voor de goede klanten, en de vrouw was vervolgens in stukken uiteengespat, uiteengerukt misschien door een proces van zelfontbranding.

De lijken lagen overal verspreid, kladden bloed, stukgeslagen vensters, afgerukte ledematen, overal, tot aan de overkant van de straat. De brandweer en de hulpdiensten werden erbij geroepen. Een tweede explosie dreigde in de opslagplaats van het meel. De buurtbewoners werden geëvacueerd, een crisiscentrum werd opgericht, op de televisie een nummer waar informatie over familieleden kon opgevraagd worden. Louis Delhaze werd door de pers op de rooster gelegd in verband met de veiligheid bij de middenstand in Hoboken.

Ik werd uit mijn nachtmerrie losgerukt toen plots een tweede nachtmerrie binnenstapte. Een pitbull terriër met aan zijn leiband een man, geheel in het zwart gekleed. Hij droeg de typische kledij van de aanhangers van het NBVZ/PPDN met de bijhorende neusring die nu echt een rage geworden was. De man had alle moeite om zijn beest in bedwang te houden. Ik hield mijn hand boven de pitbull en het beest werd volkomen kalm.

"Miljaar!" riep de man. "Hoe doe de da?" Iedereen keek me dankbaar aan. De man voelde zich vernederd en spuwde zenuwachtig een stuk kauwgom uit zijn mond. "Verdomme zeg! Da gaat hier nog lang duren!"

Een jonge vrouw en een klein jongetje kwamen in de bakkerij binnen. De vrouw was zwanger en het warme weer viel haar bijzonder zwaar want zij hijgde en dikke druppels zweet glinsterden van onder haar hoofddoek.

De gigantische vrouw die als eerste binnengekomen was, betaalde haar even gigantische rekening en sleurde haar ontbijt in een wagen die voor de bakkerij geparkeerd stond. De winkelbediende vroeg aan Elias wat hij wou hebben maar Elias riep de zwangere vrouw en liet haar voorgaan.

- Godverdomme, zo gaat dat hier! vloekte de NBVZer! Wij staan hier al uren en zij heeft zelfs niet moeten wachten! Straks komt er nog één binnen en komen we nooit aan de beurt. Ge zult wel zien: 't zal weer een grote bestelling zijn! Hé, makker, wie denkt ge wel dat ge zijt met uw schoon kostuum? 't Is niet omdat het Marokkanen zijn dat ze moeten voorgaan hé?

- Dat is waar! gaf Elias toe.

- Hoe,... dat is waar! En waarom laat ge ze dan voorgaan?

- Omdat mevrouw in verwachting is, zei Elias.

- In verwachting? Natuurlijk, al die vrouwen zijn zwanger, ze moeten van hunne vent, en daarom mogen wij wachten.

- Als dāt uw probleem is, zei Elias, dan neem ik uw plaats in. U neemt mijn plaats in en komt als eerste aan de beurt na mevrouw, ik neem uw plaats in als elfde. Zo is niemand benadeeld. OK?

En Elias ging helemaal achteraan in de rij staan. Iedereen keek gespannen toe. De Marokkaanse vrouw durfde nauwelijks te kijken. Ik klapte in mijn handen en onmiddellijk volgde iedereen mijn voorbeeld.

De man ging kokend buiten zonder iets te bestellen. Zijn pitbull kwispelde nog wat met zijn mini-staartje en volgde mak zijn baasje. Niemand wilde nog iets bestellen voor Elias bediend was.

De zondagse broodjes smaakten heerlijk. Elias ging naar zijn familie en ik ging naar mijn boot, schuren, plakken en schilderen om van die oude "Pros staat" een nieuwe "Erasmus" te maken.

Maandagmorgen is marktdag in Hoboken en dus diende ik me al slalomend tussen de boodschappentassen en de karretjes door te wriemelen. Dit zeer tot ongenoegen van mijn stramme spieren want mijn weekendwerk aan de Erasmus was mijn onge oefend lichaam slecht bevallen.

Op het marktplein kruiste ik de zwarte priester die ons onlangs in zijn kerk ontvangen had. Hij keek zeer somber voor zich uit, alsof hij in een bedrukte stemming was. Ik knikte hem gedag: "Daaag.....priester!". Of wat zeg je eigenlijk tegen zo iemand? Dominee was het beslist niet, dat was te Hollands. De man keek op en keek me verbaasd aan, alsof nooit eerder iemand hem begroet had, hij knikte en liep mijmerend verder.

Toen ik op het werk verscheen, vertelde Alexandra me dat Elias gewond was. Ik ging naar 'm toe en zag hem zitten, een witte lap voor zijn oog, een bloedende lip en een schaafwonde op zijn kin.

Elias was die zondag op het plein voor de kerk getrakteerd op een welverdiend pak slaag. Vrienden van de NBVZ-er. "Als je naar de politie gaat, krijg je er nog motten bij!" hadden ze geschreeuwd terwijl de klappen in het rond vlogen. Probleem was dat bijna niemand in Hoboken Elias kende, en dat niemand het voorval had zien gebeuren. Toch hadden enkele Marokkanen hem van de straat opgeraapt maar ze waren nadien weer afgedropen omdat Elias aangifte wou doen in het politie-commissariaat.

Terwijl Elias aan zowat iedere collega die langs kwam, zijn verhaal diende te vertellen, kwam er een oproep binnen op zijn terminal en daarom besloot ik zelf de oproep te beantwoorden. Een mooie jonge vrouw verscheen op het scherm en vroeg of ze Elias Van Elverseel kon spreken.

-Elias! Kom je even? Een waanzinnig mooie meid wil je spreken! Sjonge, wat een verovering, en ik maar schuren aan die boot!

Elias zette zich achter zijn terminal.

- Ha, zusje, blij je nog eens te zien! lachte Elias.

- Blij MIJ nog eens te zien? IK ben blij JOU nog eens te zien! Wat is er gebeurd? Ik dacht dat je dood was! Maar je bent alleen maar gekwetst! zei Elias' zus haastig.

- Dood? Ik?

- Ja, daarom bel ik, ik wist niet of jij het was...ik was dood-ongerust. Een collega van jou is gisteren doodgeknuppeld in het dorp. Wie was het dan? Heb je hem goed gekend? Heb je hem misschien proberen verdedigen?

- Wat bazel je allemaal? Iemand is doodgeknuppeld? Neen, ik heb alleen maar een pak slaag gekregen, dat is alles.

- Hoe? Maar waarom dan dat bericht? Heb je dat dan niet gezien? Het was op HTV. Men filmde de parochiekerk, daarna de straatstenen voor de kerk, enkele bloedvlekken en men beweerde dat aanhangers van het NBVZ/PPDN daar iemand doodgeknuppeld hadden, gisteren, zondagmorgen was het gebeurd, en het slachtoffer was een medewerker van de nieuwe vestiging van Hatsushiba.

- Maar dat is toch nonsens! Waar halen ze dat? Het verhaal kan alleen over mij gaan. Pat van Schaik is hier, al mijn collega's zijn hier,...behalve Mikhail zaliger...Of heeft men twee gebeurtenissen door elkaar gehaald? Het is gewoon een vergissing, een

foutieve interpretatie van wat iemand over mijn pak rammel verteld heeft, en nu denkt natuurlijk iedereen dat er een dode is.

- Wacht even, zei ik, ik zal even kijken op de site van HTV. En even later verscheen de homepage van HTV.

WELKOM BIJ HTV-Hoboken TeleVisie
sponsored by Van Bael Industries N.V.

Het nieuws van vandaag:

- 1) Burgemeester Merels in haar lelijkste jurk naar Japan.
- 2) Schepen Delhaze over de veiligheidsproblemen bij de middenstand.
- 3) Nieuwe aanslag van het NBVZ/PPDN.
- 4) Man bijt pitbull.
- 5) Laatste theaterkalender in de Zaad.

Vragen of suggesties?

Ik klikte op nummer drie en inderdaad, daar verscheen het bericht dat een medewerker van Hatsushiba gedood was omdat hij in een bakkerij een aanhanger van het NBVZ beledigd had.

"Maar dat is niet waar! Je bent niet dood en je hebt hem niet beledigd. De kerel heeft zichzelf vernederd!" riep ik verontwaardigd. Ik klikte op Vragen of suggesties? en stuurde een e-mail om de juiste toedracht van het verhaal te geven.

Tien minuten later kreeg ik een bericht terug.

"Mijnheer van Schaik,

Wij hebben kennis genomen van uw commentaar op onze berichtgeving. U begrijpt dat wij niet kunnen ingaan op uw verzoek om onze eerste versie van de feiten te corrigeren. Allereerst moet u begrijpen dat onze journalistieke geloofwaardigheid een belangrijk wapen is in de strijd tegen het NBVZ/PPDN. U begrijpt ook dat de populariteit van het NBVZ pas zal achteruitgaan als de mensen zien dat er doden vallen. Bovendien hebben wij navraag gedaan bij klanten van bakkerij Moretus en daaruit blijkt dat de heer Van Elverseel wel degelijk een aanhanger van het NBVZ beledigd heeft."

Ik stuurde woedend een bericht terug:

"Als jullie het bericht niet veranderen, dan zal ik het zélf veranderen!"

"Dat zal u niet lukken, mijnheer van Schaik, onze databanken behoren tot de best beveiligde ter wereld." was het antwoord.

Eindelijk een uitdaging! Ik verspreidde het bericht naar alle medewerkers van Hatsushiba. We legden wat geld samen om een leuke prijs te kopen voor de winnaar. We zouden het verhaal van de winnaar op het Internet publiceren en natuurlijk ook het verhaal van het bedrog van HTV.

In luttele seconden tijd begon de ganse Hatsushiba gemeenschap op de site van HTV in te beuken met alle mogelijke trucjes. Heel even moesten sommigen afloggen want het netwerk raakte spoedig overbelast. Ik besloot zelf ook af te koppelen en het 's nachts nog eens te proberen.

Maar die nacht lukte het me niet. Ik had alles geprobeerd, de methode van Zillion V, de achterdeur-truuk van Black Widow, tot en met de "parachute-landing" van Bazooka Bill. Ik begon te vrezen dat ik me belachelijk gemaakt had tegenover de kerels van HTV. Ze waren in staat om mijn ijdel gebluf publiek te maken...

Eén engel kon me nog redden: en als hij het niet kon, zou ik het opgeven: Boris Branislov, onze man in Irkoetsk. We kenden Boris allemaal van onze Europese ingenieursbijeenkomsten. Hij was de beste en hij zou me gegarandeerd een pijnlijke afgang besparen.

Acht uur in de avond, het moest nu ongeveer drie uur 's nachts zijn in Irkoetsk, het beste ogenblik om Boris aan het werk te vinden. Ik selecteerde zijn adres en enkele seconden later verscheen Boris glimlachend op het scherm.

- Pat! Hoe gaat het? Alles kits bij Hatsushiba? En hoe is het met Elias? Al beter?
- Hoe... hoe...hoe weet jij dat allemaal?
- Hahaha! Ik dacht wel dat je dat zou vragen! Zo goed zijn jullie niet beveiligd hoor! Oh enne...jullie moeten dringend wat doen aan de sturing van de arseenkleppen in de clean-room! Gevaarlijk spul hoor, hahaha! Ik heb intussen jullie software veranderd, dat probleem is alvast van de baan. Hahaha! Waarmee kan ik je helpen?

Ik legde aan Boris uit waar er moest ingebroken worden. Enkele uren later kreeg ik van hem een username en een paswoord. Ik was binnen. Bedankt Boris.

HTV Intranet

5/6/2032: Ex-vriendin vermoordt kapper van kleinzoon.
6/6/2032: NBVZ pleegt nieuwe aanslag in centraal station.
6/6/2032: NBVZ vogelt loketbediende op het Kiel.
7/6/2032: Pitbull doodgereden. Chauffeur neergestoken.

Ik controleerde de data: dat kan toch niet: het was 3 juni! Die dingen zouden zich dus in de toekomst afspelen? Ik klikte op de titels en las er vreselijke persberichten geschreven in de verleden tijd, maar duidelijk gepland voor een toekomstige datum. Onderaan twee keuzetoetsen: Opdrachten en Nieuwe suggesties. Ik klikte op opdrachten en men vroeg me aan welke event ik wilde meewerken. CANCEL. Nieuwe suggesties dan maar.

Het nieuws werd hier dus letterlijk GEMAAKT. Op die manier had de pers steeds iets te vertellen en op die manier waren ze natuurlijk ook zeker dat ze erbij waren als er wat gebeurde zodat ze het ook snel konden publiceren.

Via samenwerking met het NBVZ kon men bovendien een stemming bij de bevolking creëren die toeliet de bestaande machtsverhoudingen te handhaven. Een win-win situatie dus tussen het NBVZ en de bestaande regenboogcoalitie.

"Welke suggestie wil u maken?", vroeg de computer.

Ik vroeg waarom het nieuws altijd over moorden, misdaden en drama's moest gaan.
Einde bericht. Het was vier uur in de ochtend.

De volgende morgen oversliep ik me. Om tien uur in de ochtend viel er een druppel water door het dak op mijn slaperig linkeroog en ik besepte dat ik mijn job op de helling aan het zetten was. Als een zombie kwam ik bij Hatsushiba binnen.

Plots schoot alles terug glashelder door mijn hoofd: HTV, Boris Branislov, het vervalste nieuws, de misdadige opdrachten, ...Ik schreeuwde het uit aan Elias. "Ja, zei Elias, dan heb jij de prijs gewonnen, met Boris uiteraard!"

Ik merkte dat er een nieuw bericht in mijn mailbox zat, from Hoboken TV. Trillend maakte ik het open. Elias las mee:

"Beste,

Wij hebben uw suggestie grondig bekeken en wij moeten u volledig gelijk geven. De laatste tijd handelt de berichtgeving van HTV bijna uitsluitend over moorden en misdaden en wij merken aan de kijkcijfers dat er bij het publiek een zekere verzadiging optreedt. Daarom waren we reeds geruime tijd op zoek naar iets nieuws, iets dat toch nog spectaculair genoeg is om de mensen te schokken. U begrijpt dat alleen zaken die een zekere "verontwaardiging" meebrengen ook nieuwswaarde hebben.

Daarom hadden wij het volgende idee geopperd: als we nu eens zouden stoppen met aanslagen op mensen, zouden we eens iets anders kunnen aanvallen, iets dat de mensen toch nog voldoende nauw aan het hart ligt. We denken daarbij vooral aan SYMBOLEN, zaken die een symbolische waarde hebben. Hieronder vindt u onze lijst van nieuwe ideeën:

- 1) 4/6/2032: Hobokens kruis vernield.
- 2) 5/6/2032: Holocaust monument afgebroken.
- 3) 6/6/2032: Bom in de kathedraal.
- 4) 7/6/2032: NBVZ watert nu ook IN de moskee.
- 5) 8/6/2032: Rubens heeft nooit bestaan.

Opdracht 1,2 en 4 zijn helaas reeds volgeboekt. Voor opdracht 5 hebben we niemand nodig. Voor opdracht 3 zoeken we nog enkele free-lance medewerkers."

"4/6/2032: Dat is vandaag! Die lui laten er ook geen gras over groeien!" zei ik verwonderd.

Elias belde de politie. We lanceerden snel een flash in de ganse fabriek.

Finisterrae wilde best met ons meelopen naar de kerk. We wisten niet wat we zouden aantreffen.

De deur van de kerk stond half geopend. In de inkomhal enkele vlekken witte verf op de grond...vreemd. Was hier iemand aan het werk geweest? Langzaam duwde Elias de binnendeur van de kerk open. Opnieuw de geur van verf, hout ook, en verder een andere, ondefinieerbare geur. Blijkbaar had men in de kerk werken laten uitvoeren. Langzaam begonnen onze ogen te wennen aan de duisternis.

Elias gaf een ijzige kreun en wees in de richting van het kruis. Het kruis was weg! Op de plaats van het kruis het mishandelde lichaam van de zwarte priester! De man leefde nog maar bloed lekte langzaam uit zijn oogkassen naar beneden. De beelden

van Maria en Johannes stonden er nog. Johannes keek met afgrijzen naar het lichaam dat boven hem was uitgehangen. Finisterrae begon te braken. Op een kalkwitte pijler het logo van het NBVZ: Niet Bang Van Zwart.

Ik verwittigde de hulpdiensten en toen dat gebeurd was, merkte ik dat Elias iets gezien had achter het altaar en zich voorover boog: witte en zwarte stukken hout, op deskundige wijze met een cirkelzaag in stukken gesneden.

Het kruis! Maar waarom dan witte stukken? Elias legde de stukken bij elkaar. De misdadigers hadden de romp en de ledematen van de christusfiguur in het wit geschilderd, alvorens zij met hun cirkelzagen lol getrapt hadden.

Elias zat op zijn knieën voor het kruis, in diepe gedachten verzonken.

- Elias! Wat zit je daar te staren? Laten we als de bliksem....

- Vreemd, zei Elias,....

- Hoezo vreemd? Wat is vreemd? Vergeet toch dat kruisbeeld. Een mens hangt daar te bloeden en jij zit je daarmee bezig te houden! Het is toch maar een stuk hout!

- Ja, zei Elias, maar het is vreemd dat ze dat lichaam van het kruisbeeld wit geschilderd hebben. Ik bedoel niet zozeer het feit zelf dat ze dat gedaan hebben; dat begrijp ik wel; ze wilden gewoon hun motief voor de misdaad kenbaar maken. Wél is het vreemd dat hun dat gelukt is.

- Hoezo...gelukt? Ze moesten het maar schilderen. Niets moeilijks aan?

- Toch wel, want volgens de legende zijn er in het verleden pogingen geweest om het beeld te schilderen. Het beeld won steeds op een wonderbaarlijke wijze haar zwarte kleur terug.

- Maar dat is toch een legende? En zelfs als het waar was...Ze hebben vandaag betere soorten verf...Wat bazel je toch allemaal? Waar blijft de ambulance toch?

- Je hebt gelijk! Maar toch...ik geloof in de kracht van de legende...en er is nog iets anders...maar dat moet ik thuis natrekken.

- Wat dan?

- Ik bedoel, beste Pat, dat deze misdadigers ons willen doen geloven dat de Zwarte God van Hoboken hier in stukken gezaagd ligt...maar ze hebben een fout gemaakt...dit is een kopie, en een slechte..

- Waarom zouden ze dat doen?

- Ik weet het niet... misschien om te vermijden dat er een speurtocht naar de echte Zwarte God komt...Er zijn altijd mensen die bereid zijn veel geld te geven voor zo'n middeleeuws kunstwerk.

- Volgens mij kan je gewoon niet aanvaarden wat er gebeurd is. Je ontkent het gewoon!

De volgende morgen kreeg Elias een elektronisch bericht van een zekere Saïd Al Karoubi:

"Beste,

Het is niet belangrijk wie ik ben of hoe ik u ken. Wij beschouwen u als een vriend. Recente gebeurtenissen hebben ons duidelijk gemaakt dat u niet bent als alle anderen.

Wij weten dat u op zoek bent naar het kruisbeeld van Isah. Verdenk onze gemeenschap niet. Hoewel wij niet geloven in de kruisdood van Isah, begrijpen wij dat dit beeld veel voor u betekent. Wij hebben gezien dat handlangers van het NBVZ/PPDN het kruisbeeld uit uw kerk geroofd hebben. Vraag ons niet om te getuigen. Wij zijn er zeker van dat Van Bael het in zijn bezit heeft. Vraag niet waarom, vraag geen bewijzen, vraag geen getuigenissen. Moge Allah u helpen!"

Elias antwoordde:

- Saïd, waar woont Van Bael?
- Vaar op de Schelde, was het antwoord.
- Ga mee, morgen om 14.30u in de Hobokense Watersportvereniging?
- Neen, laten we liever samenkomen aan het oud spoorwegstation Hoboken-Polder.

De volgende morgen ontmoetten wij Saïd aan het oud station van Hoboken-Polder dat nu dienst deed als frustratiehuis. Een mager opgeschoten jongen stelde zich voor, zijn leeftijd was moeilijk te schatten, het kon er 16 zijn, het kon 22 zijn.

- Waarom wilde je dat we hier samenkwamen? vroeg ik.
- U vroeg toch waar Van Bael woonde? Ik zal het u tonen, slechts weinig mensen weten het.

Saïd stak met ons de oude spoorweg over en liep rechtdoor verder. Aan onze rechterzijde een groen natuurgebied, bomen, struiken, bochtige paden slingerend tussen kunstmatige hellingen en putten. Het gebied was volledig afgesloten met prikkeldraad.

"Wat is dat", vroeg Elias, "een of andere kazerne of een munitiedepot van het leger?"

Saïd wees naar een informatiebord dat in de grond geplant was:

Natuurgebied "Hobokense Polder"
Streng verboden toegang
Broedplaats van zeldzame vogels
Biotoop voor zeldzame planten

- Tien jaar geleden liet Van Bael dit gebied voor alle publiek afsluiten, zei Saïd.
- Hoe kon hij dat doen? vroeg ik.
- Via de gemeentepolitiek. Van Bael is een machtig man. Je wordt geen gemeenteraadslid zonder de steun van je partijvoorzitter en je wordt geen partijvoorzitter zonder de steun van Van Bael. Het argument van de gemeenteraad was dat de talrijke dagjestoeristen de natuur in het gebied om zeep hielpen. Na enkele jaren was iedereen het gebied vergeten. Van Bael kocht het gebied voor een prikje en

wijzigde via de politiek de bestemming van het gebied. Het ganse natuurreserveaat werd bouwgrond, wat hem in één klap tientallen miljoenen rijker maakte.

- Maar ik zie hier geen enkel huis? vroeg Elias.
- Precies, en daarom moeten we over de Schelde varen, antwoordde Saïd.

We liepen verder langsheen de prikkeldraad. Vijf herdershonden kwamen vanuit het domein woest blaffend op ons afgelopen en volgden ons langs de prikkeldraadversperring.

"Dit gebied is perfect beveiligd" zei Saïd. "Langs hier kom je er niet in."

Ik strekte mijn hand uit naar de herders en de beesten werden stil en gingen op de grond liggen.

"Hoe doe je dat?" vroeg Saïd. "Nu, in elk geval, het zal ons weinig helpen, het gebied zit ook vol met camera's." We beklommen de Scheldedijk en volgden een kasseien weg over de dijk in stroomopwaartse richting. We waren nu in de buurt van de Hobokense Watersportvereniging en ik was trots de afgewerkte "Erasmus" aan mijn vrienden te presenteren. Het zou haar eerste nieuwe tocht worden.

"Jullie komen als gezegend want bij deze eerste tocht kan ik wel enkele extra handen gebruiken" zei ik. De Erasmus werd uit zijn standplaats gerold en in het water gezet. Ik startte de oude hulpmotor en na enkele hortende stoten en een zwarte rookwolk tufte de Erasmus met haar nieuwe bemanning over de Schelde, stroomafwaarts in de richting van Antwerpen. Aan onze rechterzijde wat riet, verder groen, bomen en struiken en heerlijke rust.

"Je kan het slechts op één plaats echt goed zien", zei Saïd.

Ongeveer in het midden van de Hobokense Polder verscheen een krijtwit gebouw met een puntkoepel, eromheen, kleine witte gebouwtjes in dezelfde stijl.

- Waaaaw! Dat lijkt wel het paleis van een oosterse sultan! schreeuwde ik.
- Hij moet een fantastisch uitzicht hebben over de Schelde, zei Elias. Langs alle andere kanten is hij beschermd door groen. Wat een ligging!
- Het gebouw is opgetrokken in dezelfde stijl en met dezelfde materialen als onze nieuwe moskee in Moretusburg, zei Saïd. We hebben er veel spijt van gehad. Ongeveer vijf jaar geleden stelde het gemeentebestuur ons voor een nieuwe moskee te bouwen in Moretusburg. Een niet langer gebruikte kerk zou afgebroken worden en via een speciale gemeentebelasting zou de Marokkaanse gemeenschap op die manier haar eigen moskee kunnen laten oprichten. "Van Bael real estate" won de openbare aanbesteding. We hebben ons blauw betaald aan onze moskee en in dezelfde periode liet Van Bael dit huis bouwen. Ik heb niet gezegd dat er een verband bestaat.
- Van Bael heeft de moskee-subsidie aan zijn eigen huis besteed? zei Elias.
- Zoals ik al zei, IK heb dat niet gezegd, zei Saïd.
- Jullie moeten naar de rechtbank stappen, zei Elias.
- De rechtbank? We maken geen schijn van kans, de machtige Van Bael tegenover enkele sukkelaars van Marokkanen?
- Als jullie niet leren vertrouwen op onze instellingen, zullen jullie nooit een volwaardige plaats in onze maatschappij veroveren, zei Elias. Je spreekt van Marokkanen maar je hebt waarschijnlijk de Belgische nationaliteit?

- Akkoord, ik begrijp wat je bedoelt, maar we hebben geen bewijzen.
- Dat is iets anders, zei Elias, maar helaas is dat de taak van de politie en van het gerecht.
- De politie zal nooit zomaar iets ondernemen, zei ik. We moeten iets doen en ik heb al een idee. Saïd, kan ik jouw Shark-module lenen?
- Heu, ja, wat wil je ermee doen?
- Dat zal je wel zien.

Ik nam Saïds Shark-module en vormde het adres van Elias' homecomputer.

"Ik leg een on-line verbinding aan tussen de ingebouwde camera van dit toestel en Elias' beeldscherm thuis. Het Shark netwerk biedt voldoende bandbreedte." zei ik.

Ik knoopte de module van Saïd in een aantal touwen en hees ze in de mast van de Erasmus.

- Ik hoop dat ze goed gericht staat, zei ik. Vanaf nu kijken we elke dag "Van Bael" soaps bij Elias thuis. We gaan hier voor anker.
- Hoe? En hoe wil je dan thuisgeraken? vroegen Elias en Saïd verwonderd.
- Zwemmen!
- Zwemmen? In de Schelde?
- Waarom niet? Lekker weertje!
- En mijn module dan? vroeg Saïd. Die staat continu aan, dat gaat me een fortuin op mijn abonnement kosten! schreeuwde Saïd.
- Wie een snoek wil vangen, moet soms eens een baarsje durven gooien, antwoordde ik.

We plonsden in het Scheldewater en spoedden ons in onze natte klederen naar het appartement van Elias. Enkele buurtbewoners keken vreemd op toen ze ons in onze natte kledij zagen voorbijhollen.

Elias ontving de beelden haarscherp op zijn PC. Vanuit de mast van de Erasmus was alles nog beter zichtbaar. Een videorecorder nam alles op band.

Ik verwittig jullie wel als ik iets verdachts zie, zei Elias.

Blijkbaar had de spanning van de gebeurtenissen zich in mijn geest genesteld want de volgende morgen schoot ik reeds om zes uur wakker. Toch had de korte mei-nacht klaarheid gebracht want ik begon te beseffen in welke waanzin we ons gestort hadden. Een mens van vlees en bloed was zwaar gewond geraakt bij een overval in zijn kerk en wij hadden ons slechts beziggehouden met een houten kruisbeeld dat feitelijk in stukken gezaagd was. Een jonge Marokkaan had ons verteld dat het niet instukken gezaagd was, maar gestolen en we hadden hem onmiddellijk geloofd, meer nog, we schaduwden nu een zeer gerespecteerde burger, de heer R. Van Bael zonder dat er duidelijke aanwijzingen waren tegen deze verdienstelijke zakenman, aan wie wij bovendien onze broodwinning dankten.

Elias was in de ban van zijn TV-schermb.

- Elias, besef je wel waar we mee bezig zijn? vroeg ik geïrriteerd.

Maar Elias gaf weer geen antwoord. Hij was helemaal bezeten van zijn spoorwerk naar dat voorhistorisch stuk hout. De rest kon hem gestolen worden.

Ik besloot dat het verstandiger was de zwarte priester op te zoeken. Hij was tenslotte het grootste slachtoffer in dit verhaal. Ongetwijfeld kon hij meer vertellen over de overval in de kerk. Wellicht was hij in het ziekenhuis reeds ondervraagd door de politie. Misschien had hij concrete aanwijzingen kunnen geven die uiteindelijk zouden moeten toelaten de bende op te rollen.

Maar waar was de man nu? Antwerpen telde wel een twintigtal ziekenhuizen? Ik besloot naar de oude pastorie te gaan. Misschien woonde er nog een bediende of wellicht hing er een briefje op de deur dat aangaf waar de arme man kon bezocht worden.

Het oude huis in de Dr. Coensstraat had eigenlijk nog meer behoefte aan een fris laagje verf dan mijn 'Erasmus', maar het gebouw was niettemin imposant en het ademde iets van die grandeur die je nog bij oude Vlaamse huizen terugvindt. Ik belde aan maar er bleek niemand thuis te zijn. Ook geen briefje of andere aanwijzing naar de toestand van de bewoner.

Ik besloot navraag te doen bij zijn overbuur, de begrafenisondernemer. Wellicht was hij uitstekend geplaatst om te weten wat er met de priester gebeurd was. Ik stapte de zaak binnen. Een man van middelbare leeftijd met een diepe, donkergrijze baard zat aan een tafeltje een lijst in te vullen. Hij keek op van over zijn leesbril. Ik aarzelde even.

- Voor wie is het dat u komt? vroeg de man vriendelijk.
- Wel eh, ..., het is voor de priester van de parochie....zei ik zachtjes.
- De pastoor? Is hij dood? vroeg de begrafenisondernemer verschrikt. Gisteren vertelde men dat hij aan de beterhand was?
- Euh,..., neen, helemaal niet, ik bedoel, ik kwam alleen maar vragen waar hij verzorgd wordt en of hij al kan bezocht worden?
- Ha ja, natuurlijk, sorry hoor, ..., weet ge, mijn beroep,..., wel hij is opgenomen in de Hoge Beuken en of hij al kan bezocht worden, dat zult u daar dan eens moeten vragen..
- Hoge Beuken? Is dat hier in Hoboken? vroeg ik.

- Oh, u bent niet van hier? Wel het is niet zo ver, u wandelt gewoon de Berkenrodelei af, er staan wegwijzertjes.. Toch afschuwelijk hé, wat er eergisteren gebeurd is, het is niet te geloven. Waar gaan we naartoe? En dan dat kruis van Hoboken dat ze in stukken gezaagd hebben! Mijnheer, ik moet u eerlijk zeggen, ik heb er genoeg van, ik hou ermee op, ik ga ergens anders een nieuwe zaak opstarten!
- Ik begrijp het niet goed, zei ik, mijn vriend Elias was ook al verslagen bij het verlies van dat kruis, maar dat is toch niet het ergste? Nu denkt hij dat het slechts een kopie was die vernield is, terwijl het echte kruis slechts gestolen zou zijn. Het zou dan mogelijk aan hoge prijzen in het buitenland verhandeld kunnen worden.
- Meent u dat? riep de begrafenisondernemer. Het kruis zou dus nog intact zijn?
- Ja, en een jonge Marokkaan bevestigde ons gisteren dat sommige mensen het kruis hebben zien wegvoeren.
- Wat? Neen maar, dat is goed nieuws. Het kan dus misschien nog teruggevonden worden?
- Ja, maar we hebben geen enkel concreet bewijs.
- Goed, maar dan is er toch nog hoop voor dit dorp, besloot de begrafenisondernemer.

Ziekenhuis “de Hoge Beuken” bleek zich te bevinden in een groene omgeving in de buurt van het oude spoorwegstation. Aan de balie van het ziekenhuis besepte ik plots dat ik de naam van de priester niet kende en dat ik dit had kunnen vragen aan de begrafenisondernemer. Gelukkig was de dame aan de balie niet té bureaucratisch ingesteld en kreeg ik de kamernummer van de enige patiënt die een ietwat afrikaans klinkende naam had.

Ik begroette de man en hij bleek al even verbaasd te kijken als bij mijn vorige begroeting op het marktplaatsplein.

- Jij bent de jongeman die me vorige maandag gedag gezegd heeft? vroeg de priester.
- Neen! Ik bedoel ja, dat is wel zo, maar ik heb u nog ontmoet toen wij enkele weken geleden met een groepje Hatsushiba medewerkers uw kerk kwamen bezoeken, antwoordde ik.
- Oh ja, nu herinner ik het me terug, inderdaad ja. Mooie dag was dat?
- Mijnheer de priester, wat is er eigenlijk gebeurd? Is de politie u reeds komen ondervragen?
- De politie? Neen, eigenlijk niet, ik verwacht ze, maar ze hebben nog niets van zich laten horen.
- Vreemd toch, niet? zei ik.
- Inderdaad, zeker gezien de ernst van de gebeurtenissen, ..., de Zwarte God die in stukken gezaagd is!
- Wat? Begint u nu ook al? U wordt half kreupel geslagen en u vindt het erg dat het meubilair van uw kerk beschadigd is? Jullie Hobokenaren lijken wel bezeten van dat kruis, eerst mijn vriend Elias, dan die begrafenisondernemer, en u ook al? Uw menselijk leed is toch veel erger? Die Hobokenaren zijn allemaal dezelfde!
- Niet alle Hobokenaren, zei de priester bedaard.
- Hoezo?
- U bent toch ook een Hobokenaar? vroeg de priester.
- Eigenlijk wel, moest ik toegeven.
- En u komt me bezoeken,..., belangeloos. Blijkbaar stelt u de mens wél centraal?

- Heu ja, al moet ik zeggen, ook een beetje uit nieuwsgierigheid. Mijn vriend Elias en ik, wij werden gecontacteerd door een jonge Marokkaan. Blijkbaar zijn er bij de aanslag in uw kerk nogal wat vreemde dingen gebeurd.
- Vreemde dingen?
- Wel eh, ja en meer aanwijzingen daarrond zouden ons kunnen helpen deze raadselachtige overval op te lossen?
- Ga verder, zei de priester.
- Wel eh, laat me dan toe even zelf over het kruis te beginnen. Marokkanen hebben het kruisbeeld zien weghalen uit de kerk. Mijn vriend Elias beweert dat het beeld dat vernield is, slechts een slechte kopie is van het originele. Maar volgens mij is dat wishful thinking van gekke Hobokenaren en dat wil ik ook aan mijn vriend duidelijk maken zonder hem te kwetsen.
- Is dat zo? zei de priester. Nee maar, dat is schitterend nieuws! Het Kruis bestaat dus nog?
- U bent er ook al mee weg? U ligt hier te bloeden en u spreekt van schitterend nieuws?
- Ja, u moet dat zo niet zien. Ik ben slechts een mens, eindig in tijd en ruimte. Ook mijn miserie hier is eindig in tijd en ruimte. Maar de Zwarte God zal er altijd zijn, hier in Hoboken en zolang hij er is, is er hoop voor dit dorp...en uw aanwezigheid hier lijkt dat allemaal te bevestigen...Maak je dus geen zorgen over de Hobokenaren die bezorgd zijn over het meubilair in mijn kerk. Wie zorgt draagt voor de dingen die niet voorbijgaan, draagt uiteindelijk ook zorg voor de mensen..

Ongeveer een week later bonkte Elias met een borstelsteel tegen de vloer van mijn flat. "Pat, kom kijken! Het wordt boeiend!". Ik stormde naar beneden.

- Haha! Moet je kijken, Nakano is op bezoek! Er hangt blijkbaar een feestje in de lucht!
- Inderdaad, zei ik, onze baas had gezegd dat hij overmorgen naar Japan zou terugkeren. En nu wordt hij door zijn goede vriend nog eens uitgenodigd op een afscheidsfeestje?

Op de binnenplaats van Van Baels optrekje kwam een witte bestelwagen aangereden. "Souvenirs from Flanders" stond er in bruine letters opgeschreven.

"Souvenirs from Flanders? Ze komen vast een of ander geschenkje voor Nakano afleveren", zei ik.

Twee mannen in overall stapten uit de bestelwagen en verdwenen uit het zicht.

- Elias! Zie jij wat ik zie?
- Het kruisbeeld! Het heilig Kruis van Hoboken! Ze kwamen niet om iets af te leveren, maar om iets op te halen! zei Elias.
- Een geschenk voor Nakano?
- Vanwege Van Bael!
- Dat beeld is inderdaad miljoenen waard! zei ik.
- Dat is het niet! zei Elias.
- Neen, hoezo? Waarom niet?
- Ik bedoel, ja, het is wel miljoenen waard, maar het is niet daarom dat Nakano het wil bezitten! zei Elias.
- En waarom dan wel?
- Herinner je zijn zieke dochter? Hij denkt dat alleen de materiële, fysische aanwezigheid van het Kruis zijn dochter kan genezen. Een typische twintigste-eeuwse, materialistische gedachte... Hij begrijpt het verhaal van de honderdman niet.
- Eerlijk gezegd had ik dat ook niet zo goed begrepen, moest ik toegeven.
- En Van Bael heeft hem willen helpen, voor het geld en voor de macht! riep Elias verontwaardigd.

Hij belde de politie op. Men zou dadelijk komen. Hij belde ook Saïd op.

- Saïd, je had volledig gelijk. Van Bael heeft het kruisbeeld laten stelen en de priester laten mishandelen. Ze zijn het kruis komen opladen in een witte bestelwagen "Souvenirs from Flanders". Ik belde zoniet de politie. Kan je mee komen getuigen?
- De politie? Liever niet, neen, in geen geval kom ik mee. Maar ik garandeer je dat wij voor het kruis zullen zorgen!
- Wij?
- Ja, wij, de Marokkanen of hoe je ons ook noemen wil, wij zorgen wel voor het kruis.
- Saïd, ik, ...

De lijn werd onderbroken.

"Elias, kom kijken, het is nog niet voorbij!" riep ik. Een tweede witte bestelwagen kwam de binnenplaats opgereden. Ditmaal groene letters: 'Flowers from Vietnam'.

"Flowers from Vietnam? Vietnamese bloemen? Een soort kado de retour vanwege Nakano? vroeg Elias zich af.

Uit de witte bestelwagen werden een aantal jonge zuid-Aziatische meisjes naar buiten gebracht, eigenlijk kinderen nog, gekleed in alle kleuren van de regenboog. Ze werden één voor één binnengeleid in de kleine bijgebouwtjes.

- Elias, denk jij wat ik denk?
- Een wereld waar alles te koop is...bromde Elias.
- Waar alles te koop is?
- Precies, herinner je je nog de woorden van Nakano over de "global market", waar alles te koop was? Alles is inderdaad te koop! De genezing van je dochter en de bereidwillige medewerking van de man die voor je bouwvergunningen zorgt! Alles is te koop in de global market!

Een derde witte bestelwagen reed de binnenplaats op. In rode letters: "Van Bael industries". Uit de bestelwagen stapten werklieden, metsers en deze begonnen nu in ijltempo deuren en vensters van de bijgebouwtjes dicht te metsen.

Elias belde opnieuw de politie. "U moet onmiddellijk naar het huis van de heer Van Bael vertrekken. Kinderlevens staan op het spel, een versterkte politiemacht is nodig, nu, onmiddellijk in de Hobokense Polder!"

Even later stond de politie voor onze deur.

Ik viel woest uit: "Jullie moesten niet hier zijn, we hadden toch uitgelegd waar jullie heen moesten..."

- Mijnheer van Schaik, wij bepalen waar we moeten zijn, niet u.
- OK, maar kom dan kijken! We kunnen alles tonen, alles staat op videocassette!

Ik toonde trots het scherm van Elias' terminal en de videobanden.

- Mijnheer Van Elverseel, mijnheer van Schaik, wij arresteren u op verdenking van inbreuken op de wetgeving inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Wij hebben de heer Van Bael reeds op de hoogte gebracht en hij heeft reeds klacht tegen u beiden ingediend.
- Ik ga akkoord, zei Elias, maar kijk dan tenminste naar de beelden die we over Van Bael verzameld hebben!
- Die videocassettes nemen we inderdaad mee als bewijsstukken. Ze tonen aan dat u de privacy van de heer Van Bael geschonden hebt. Met de inhoud van de cassettes kunnen we helaas niets doen tegen de heer Van Bael, want dat is illegaal verworven bewijsmateriaal. Het heeft geen enkele juridische waarde. Wij zullen de cassettes dus niet bekijken, tenzij om vast te stellen dat u inderdaad de villa van mijnheer Van Bael gefilmd hebt.

Elias en ik werden in een aparte cel opgesloten. Een nachtje brommen in de bajes,... voor Elias was het iets nieuws, voor mij was het de zoveelste overwinning in mijn strijd tegen het establishment. De volgende morgen werd ik uit mijn cel geleid voor verhoor. Ik werd binnengebracht in het kantoor van ene D. Merels, doctor in de psychologie.

De man was zeer vriendelijk, bood me een sigaret aan en leunde daarna achterover in zijn bureaustel, zijn tennispantoffels bovenop zijn werkblad, witte kousen onder een klassieke jeansbroek.

- Mijnheer van Schaik, als u met ons meewerkt, hoeft u niets te vrezen, dat spreekt vanzelf. Hoe bent u in dit dossier betrokken geraakt?

- Wel eh, ik ben eigenlijk een Nederlander en ik...

- Jaja, dat weten we allemaal, we hebben uw lijvig dossier opgevraagd bij de Nederlandse politiediensten. We weten alles over u. We willen eigenlijk graag wat meer weten over die collega van u, Elias Van Elverseel. Hij is voor het gerecht nog onbekend. Wat voor iemand is hij?

- Wel eh, hij is ingenieur, afgestudeerd in Leuven, een harde werker, prima medewerker van de Hatsushiba-vestiging in Hoboken.

- Jaja, dat weten we ook...maar ik bedoel,...eh, zijn gedrag,...zijn ideeën,...We hebben bijvoorbeeld ontdekt dat de heer Van Elverseel hallucinerende planten verbouwt op het terras van zijn appartement. Wist u dat?

- Hallucinerende planten? vroeg ik verwonderd.

- Ja, u weet best wat ik bedoel: drugs,...cannabis om precies te zijn!

- Hahaha, dat heeft hij me niet verteld! Ik heb het nooit gemerkt! Die planten..cannabis? Nee maar, dat is een goeie! Hahaha!

- U neemt dit weinig ernstig op, mijnheer van Schaik, en met uw verleden kan ik dat best begrijpen, vervolgde Merels.

- Volgens de Belgische wetgeving is dat niet strafbaar....

- Daar zou ik niet zo zeker van zijn! Hoe weet u dat zo zeker?

- Omdat hij het gedaan heeft! Hij doet nooit iets dat illegaal is.

- Hmmm, vreemde redenering van u. Tot gisteren had hij wel een blanco strafblad, maar we denken toch dat hij drugverslaafde is.. Bij wijze van voorzorg hebben we hem vanmorgen een metadon-injectie toegediend....Wat is eigenlijk uw relatie met deze man?

- Hij is een vriend!

- Een vriend? Merkwaardig, jullie zijn totaal verschillend. Hij is eerder een stijve hark, proper kostuum en zo, u bent eerder...., hoe zal ik zeggen, ... heu .... een sportiever type. De postmoderne psychologie heeft aangetoond dat geen enkele vriendschap belangeloos is.....

- Onze vriendschap is belangeloos, maar als u toch per sé naar een belang wil zoeken, zou u kunnen zeggen dat ik zo'n beetje de waakhond ben van Elias.

- De waakhond? Hoe bedoelt u? vroeg Merels verschrikt.

- Wel eh, ...Elias Van Elverseel is een beetje wereldvreemd. Als ik niet bij hem ben, laat hij zich meteen een pak slaag verkopen...Ik zorg er een beetje voor dat hem niets overkomt...en dat hij zich veilig voelt in deze stad.

- Juist ja, met deze nonsens komen we niet veel verder....een andere vraag misschien....Is de heer Van Elverseel soms een aanhanger van het NBVZ?

- Beslist niet! Eén keer heeft hij het aan de stok gehad met een NBVZ'er!
- OK, dat weten we...maar misschien is hij wel .... een nationalist. Hij beweerde vanmorgen dat hij van zijn volk hield... Hoewel ik moet toegeven,..., misschien was het onder invloed van de metadoninjectie.
- Heeft hij dat gezegd? Het zou me niet verbazen. In die betekenis is hij inderdaad een nationalist.
- Ziet u wel! Dit is bijzonder gevaarlijk! En u noemt deze man uw vriend! Met uw bruine huidskleur zou u hem moeten vrezen!
- Hij is volstrekt ongevaarlijk. Als hij van zijn volk houdt, inclusief alle minderheden, dan is daar toch niets verkeerd aan? Bovendien is er niets mis met mijn huidskleur!
- Dat zegt u! Nationalisme kan gevaarlijk zijn, afhankelijk van welk type het is. Is hij Europees, Belgisch of Vlaams nationalist? Dat moeten we weten...maar dat kunt u als Nederlander moeilijk begrijpen.
- Tja, ik weet het eigenlijk niet...ik denk dat het bij hem eerder..... hoe zal ik zeggen....hij lijkt me eerder een eh ....ja ...een eh ... Hobokens...nationalist?
- Een .....Hobokens....nationalist?
- Ja, dat is het zo'n beetje...Ik had er nooit zo over nagedacht....Ik kan het niet anders verwoorden, stamelde ik.
- Dus mijnheer Van Elverseel is een Hobokens nationalist en u bent zijn waakhond! Mijnheer van Schaik, wij hebben genoeg tijd met u verloren... U kan gaan ...een Hobokens nationalist! Dat hadden we nog niet gehad! Die kerels zijn niet toerekeningsvatbaar! Mijnheer van Schaik, als ik u een goede raad mag geven ... neem een ruime portie vakantie ... en neemt u alstublieft ook mijnheer Van Elverseel mee? Met die metadoninjectie riskeert hij wel onder een shuttle terecht te komen!

Elias en ik werden vrijgelaten en uiteraard hadden wij moed noch kracht om nog te gaan werken bij Hatsushiba. Weldra zou wellicht ons ontslag volgen. Overigens, welke zin had dit bestaan nog? We werkten ons krom voor een corrupt systeem en we verdienden nauwelijks meer dan de mensen die een uitkering genoten. Weldra zouden ook wij er het bijltje bij neerleggen. Na een carrière van vijf weken werd het tijd om met pensioen te gaan.

We besloten de Erasmus terug naar zijn thuishaven te brengen. In de jachthaven zouden we ongetwijfeld een mens van goede wil vinden die ons in een bootje naar de ankerplaats van de Erasmus zou brengen.

Saïd stond ons op te wachten.

Op de parking voor het clublokaal van de Hobokense Watersportvereniging stond de witte bestelwagen: "Souvenirs from Flanders". De achterdeuren stonden open, opengebroken eigenlijk, want het slot was geforceerd. De laadruimte was leeg.

- Wat doet die bestelwagen hier?
- Waar bleven jullie? Zo lang bij de politie gezeten? Dat heb zelfs ik nog niet meegemaakt! Ze hebben Van Bael wellicht niet gearresteerd? vroeg Saïd.
- Hoe weet jij dat?
- Ze arresteren nooit iemand, en zeker niet Van Bael! Sommige mensen mogen in dit land doen wat ze willen, anderen worden soms gestraft met wat verbaal geweld, maar meer gebeurt er in dit landje niet, zei Saïd.
- Hoe komt het dat die bestelwagen hier opengebroken op de parking staat? vroeg ik.
- Oh dat, wel eh,... nadat Elias me gebeld had om te vertellen dat die bestelwagen er met het kruis vandoor was, heb ik enkele vrienden opgebeld op hun zaktelefoon. Ze hebben de bestelwagen gewoon tegengehouden en overgenomen ....
- Overgenomen? Je bedoelt: gecarjacket? zei Elias.
- Wel, eh, ja, als je dat zo wil noemen. We hebben de bestelwagen naar hier gebracht en de achterdeur opengebroken . We hadden jullie beloofd dat we voor het kruis zouden zorgen ... weet je nog? Wij houden ons aan onze belofte!
- Waar is het kruis dan? vroeg ik.
- Wel, eh..., we hebben het verstopt.
- Verstopt? Waar? Waarom?
- In de Erasmus. We hebben uw boot terug naar hier gebracht en het kruis in het ruim van de boot verstopt.
- Wààt? Waarom doe je dat in 's hemelsnaam? vroeg Elias verwonderd. Waarom hebben jullie het niet gewoon teruggebracht naar de parochiekerk of wat eigenlijk beter is, gewoon de politie verwittigd?
- Dat zou u nu toch moeten begrijpen, antwoordde Saïd. Hoe denk je dat de mensen zouden reageren als een bende Marokkanen het gestolen kruis in haar bezit zou hebben? Iedereen zou natuurlijk ons verdenken. Neen, wij geven het kruis liever aan ù en u moet maar zorgen dat het in uw kerk terechtkomt. Voorlopig zit het veilig in uw boot, tenminste zolang niemand het ruim van uw boot komt controleren.
- Het is mijn boot niet, zei Elias, maar die van mijn vriend Pat.
- Voor ons is dat om het even... Wij hebben ons aan onze belofte gehouden. Het kruis van Isah is terecht.
- Hmm, goed, zei Elias, jullie hebben alleszins iets waardevols gered ... en ik waardeer het des te meer omdat jullie een symbool gered hebben dat volkomen vreemd is aan je eigen cultuur.

Elias staarde somber voor zich uit, zijn blik gericht in de verte, richting linkeroever. Hij mediteerde.

"Elias, wat gaan we nu doen met dat ding?" vroeg ik.

Maar Elias gaf geen antwoord. Ik kon me voorstellen dat hij nu werkelijk met een probleem zat. Zijn maagdelijkheid was geschonden. Hij had in de nor gezeten, er liep een gerechtelijk onderzoek naar hem en vooral naar zijn ideeën. Er was een kruis gestolen en nu bevond dat kruis zich in de Erasmus, de boot van zijn beste vriend.

Hoe zouden we het kruis op haar rechtmatige plaats terugbrengen? Het ding woog waarschijnlijk loodzwaar. Als de politie het hier zou vinden, draaiden we beiden opnieuw de bak in. In dat geval had Van Bael nog meer juridische argumenten tegen ons.

En als we gewoon de waarheid vertelden? Het ganse verhaal was volkomen ongeloofwaardig. We stonden beiden genoteerd als drug-gebruiker.

- Ik weet het niet, zei Elias met een flauw stemmetje, laten we gewoon weer van wal steken!

Speelde de metadon hem nog parten?

- Je bedoelt, je wil weer gaan varen? vroeg ik.

- Ja.

- Mij best, zei ik, als we varen, kan de politie in geen geval het kruis vinden. In de Erasmus is het kruis tenminste veilig.

We klommen aan boord. Ik opende de deur naar de kajuit en inderdaad, daar lag het levensgrote kruisbeeld dat blijkbaar met veel moeite naar binnen gewerkt was. Het beeld hing scheef, met één arm tegen de vloer links, met een andere arm tegen de wand van de kabine. De deuropening was zwaar beschadigd en dat was ook het geval voor de rechterarm van het beeld, waar het hout blijkbaar ernstig weggeschaafd was geweest om het beeld in de kajuit van de Erasmus naar binnen te wringen. Voor het overige was het nog intact.

Met het kruis in de kajuit was het vrijwel onmogelijk daar binnen nog te draaien of te keren. Ik startte de hulpmotor en we losten de trossen. In minder dan geen tijd tufte de Erasmus opnieuw de Schelde af, in de richting van Antwerpen.

Wij zaten beiden zwijgend op het dek. Wij wisten dat onze carrière voorbij was en met onze carrière verdween ook onze prestatiedwang. Ze rolde uit ons hoofd, viel op het dek van de Erasmus en gleed over de rand van de boot de Schelde in.

De zon brandde hevig in dit seizoen. Wij voelden haar intense warmte maar haar licht verhinderde ons onze ogen geopend te houden. Weerkaatsingen overal, op het deels natte dek, op de zilverkleurige mast, de witte opgerolde zeilen, op de bootjes in de verte, op de heerlijke Schelde.

Wij baadden in het licht van een blauw glasraam dat ons in volmaakte harmonie van Hoboken naar Antwerpen bracht. Onze ogen begonnen te wennen aan het licht en weldra konden we genieten van de zinnelijke schoonheid van de Schelde zoals die zich

vooral manifesteert tussen Temse en Antwerpen. Het groengele riet, de zilveren meeuwen, de blauwe lucht, een golf van geluk rolde over ons heen.

In de verte, voorbij de bocht verscheen Antwerpen in al wat haar groot maakte: de kades, de schepen, de fiere gebouwen waarboven de kathedraal troonde als een witte godin, een feest van harmonie en schoonheid.

- Schoonheid bestaat dus écht, zei ik tegen Elias.

- Dat is geen subjectieve maar een objectieve werkelijkheid, antwoordde hij en een zachte bries suisde door onze ongekamde haren. Elias sloot zijn ogen en vroeg:

- Wel Pat, wat denk je? Zullen we het Kruis hier overboord gooien?

- Wààt? Je wil het kruis overboord gooien?

- Inderdaad.

- Jij wil het kruis overboord gooien? Uitgerekend jij, na al wat we ervoor gedaan hebben? Ben je gek?

Elias antwoordde niet. Hij keek opnieuw in de verte. Zijn ogen hadden iets vreemds. Gebruikte hij misschien toch drugs? Of wilde Elias bezwarend bewijsmateriaal wegwerken door het in de Schelde te gooien?

Of...was hij misschien ongelovig geworden en wilde hij nu met een symbolische daad zijn lastig geloof afwerpen? Een logisch besluit in de gegeven omstandigheden...

- Jij had toch gezegd dat het maar een stuk hout is? zei Elias.

- Ja, ... , toen in de kerk? Zo bedoelde ik dat niet, ik wou je alleen maar troosten omdat je dacht dat het kruisbeeld in stukken gezaagd was, maar nu wil je het in de Schelde werpen? En het is zo'n kostbaar en onvervangbaar stuk? Een bijna goddelijk patrimonium?

- Het is inderdaad kostbaar en onvervangbaar, zei Elias, en daarom gaan we het in de Schelde werpen.

Zijn ogen, zijn houding, zijn stem, alles leek zo zelfzeker, zo rustig, zo vastberaden en gedetermineerd dat hij bewogen leek door een hogere, onzichtbare kracht en het leek me zinloos, weerstand te bieden aan zijn wil.

We openden de deur van de kajuit en probeerden het kruis naar buiten te dragen. De beschadigde rechterarm eerst, daarna de linkerarm en tenslotte sleurden we het zware voetstuk over het dek. Dikke druppels zweet parelden over ons voorhoofd. We gingen naast elkaar staan, aan de rand van de boot, en elk lieten we één arm van het kruis over onze voorarm hangen. Met onze andere arm ondersteunden we de romp van de man die zich tweeduizend jaar geleden had laten kruisigen.

- Nu moet het gebeuren, zei Elias, ik tel tot drie en we kieperen het overboord.

Eén ... twee .... drie en met alle kracht die we in ons hadden, slingerden we het kruis in een machtige beweging weg. Het vloog enkele meter van de boot weg en duikelde met een luide plons de Schelde in. Het hoofd en de romp gingen even onder water en kwamen daarna glimmend terug bovendrijven. Dikke druppels Scheldewater rolden over het aangezicht van de gekruisigde.

Het Kruis lag daar te drijven, heerlijk gracieus op het wateroppervlak. De timmerman uit Nazareth lag op zijn rug op het kruis, hij strekte zijn armen uit en genoot van de warme zon, het koele water, die heerlijke mooie Schelde.

"Dit beeld", zei Elias, "is inderdaad onvervangbaar maar het is niet in de eerste plaats gemaakt om in een kerk te hangen. Het is gemaakt om mensen beter te maken" en op dat moment zag ik het beeld van ons wegdrijven, terug stroomopwaarts, in de richting van Hoboken.

- Elias!!! Het beeld!!! De stroming! Het beeld gaat tegen de stroming in!!! Het is een wonder!!! De legende? Een wonder!

- Hoe kan je nu zoiets geloven? vroeg Elias. Jij die alle wetenschappen gestudeerd hebt. Herinner je de woorden van Simon Stevin: "Wonder en is geen wonder." De stroming die je ziet is volkomen natuurlijk.

- Maar hij gaat tegen de stroming in! schreeuwde ik. Zie je dat dan niet?

- Natuurlijk gaat Hij tegen de stroming in. Hij is altijd tegen de stroom ingegaan. Dàt is juist de betekenis van de legende. Mijn godsdienst gaat niet over mirakels of zwarte magie, ook niet over wierook en kaarsen of al dan niet malafide pastoors. Mijn godsdienst gaat over de strijd tussen goed en kwaad. Het is een verhaal van jonge mannen zoals Hij, mannen die tegen de stroming ingingen. Ze wilden de gevestigde orde een geweten schoppen en werden daarvoor op adequate wijze beloond. De profeet uit Galilea werd op een kruis genageld, anderen werden voor de wilde dieren geworpen.

Epiloog

Alle toeschouwers hadden reeds hun plaats gevonden in the Antwerp theatre.

Nonkel Diederik en tante Marie op zitplaatsen 238 en 240. Van Bael en diens vriendin op zitplaatsen 1 en 3, Delhaze en zijn vrouw op zitplaatsen 5 en 7, Nakano op zitplaats 9.

"King Richards Cut" was nu voor iedereen zichtbaar behalve voor tante Marie die het schitterende theaterstuk niet langer wilde bekijken. Zij wendde haar hoofd af en zag in de verte iets op de Schelde drijven dat glinsterde, maar ze kon niet goed uitmaken wat het was. Ze stootte nonkel Diederik aan en wees met haar vinger stroomafwaarts, in de richting van Antwerpen.

- Het heeft de vorm van een kruis, fluisterde ze zacht.
- Het is, ... , het is de Zwarte God van Hoboken, riep nonkel Diederik halffluid.

Enkele toeschouwers draaiden zich het hoofd en weinige ogenblikken later wezen tientallen armen in de richting van het kruis dat nu langzaam stroomopwaarts aangedreven kwam, in de richting van het theater.

Delhaze keek verontwaardigd naar Van Bael. Is dit een smakeloos onderdeel van het toneelstuk of is de Zwarte God per ongeluk in het water terechtgekomen?

Van Bael keek ontzet toe. Het angstzweet brak hem uit. Hij begon zenuwachtig op zijn stoel heen en weer te bewegen. Van Bael beseftte dat hij een veldslag verloren had in de eeuwige strijd tussen goed en kwaad.

Nakano zag en genas. Hij geloofde nu in de kracht van de legende en wilde het verhaal vertellen aan zijn dochtertje. Nakano werd de belangrijkste getuige.

Het kruis dobberde langzaam naderbij en tikte zachtjes tegen een paal van het houten podium. Twee halfnaakte acteurs bukten zich en tilden het kruis op uit het water.

Het ganse theater was muisstil. Ieders adem stakte....

Plots begon Van Baels vriendin in haar handen te klappen en weldra volgde het ganse publiek.

Twee mensen applaudisseerden niet.

Nonkel Diederik beseftte de ernst van het gebeuren. Hij zag in dat de komst van de Zwarte God geen onderdeel kon zijn van een smakeloos toneelstuk.

Tante Marie was ontzet en maakte zich zorgen over de toekomst van haar kinderen toen zij zag dat bijna iedereen in de handen klapte.

Hoboken, 26 september 1999